БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ, БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

№ 151 (6080) ИЮЛИИН 28 ПЯТНИЦА 1950 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

БУРЯТ-МОНГОЛ ХЭЛЭН ДЭЭРЭ ЛЕКЦИОННО ПРОПАГАНДА ҮРГЭНӨӨР ЯБУУЛХА

...найрамдалай түлөө тэмсэл ...үнэ үдэртэ үргэлжэлжэ байна. ...кольмско Уряа доро 250 гаран ...мон хүнүүд гараа табяа. Со... ...ээ арад большевистскэ пар... ...арадуудай агууехэ вождь ...р Сталинай ударидалга доро ...найрамдалай, демократиин, ...унизмын түлөө тэмсэлые тол... ...он ябана.

...токгольмско Уряада гар та... ...ын кампани социализмын илан ...ын манай ороной бүхы ...шадай үйлэдбэриин ба поли... ...скэ эдэбхиие шэнэ ехэ хүсэ... ...үргэн бадаруулба.

...еспубликымнай колхозуудаар, ...озуудаар малда тэжээл бэлэд... ...ябажа байна. Колхознигууд, ...е ажахын хүдэлмэрилэгшэд ...шухала шухала зорилгые ...лта түгэсөөр шиидхэхын тү... ...сусаршагүйгөөр зорихой. Та... ...хуралгаа бэлэдхэлэй хүдэл... ...эршэмтэйгөөр ябана. Манай ...приятинууд дээрэ эб найрам... ...й вахтануудта жагсалга үр... ...р дэлгэрэнхэй.

...ажалшадай эдэбхи хүдэлөөн хи... ...үү ехэ. Тэдэнэй эрилтэ ба ...ерхолынь үдэрһөө үдэртэ ур... ... Иимэhээ агитационно-ойлгу... ...жын хүдэлмэриин удхань хэзээ ...ээйхиһээ үндэр ехэ болоо. ...ай партиин агуухэ идейнэ ...лмэриин нэгэн шухала хубинь ...он лекционно пропаганда бол... ...тон харюусалгатай үүргэ ...гэнэ.

...дейнэ үндэр, удха түгэс, hонир... ...той лекцинүүд ажалшадай дун... ...айхабтар ехээр хүндэлэгдэнэ. ...элмэришэд, колхознигууд, ...н ухаанай ажалшад hайн лек... ...д шагнаха дуратай, тэдэнэй ...олгоhоо олоохо хүсэжэ бай... ...Энэнь ехэ зүб. Юуб гэбэл, ма... ...лекцинүүд большевистскэ пар... ...сэн мэргэн политикые, со... ...скэ правительствын эб найрам... ...ай политикые, уласхоорондын ...жалтай, Советскэ Союзай алдар... ...тай ажамидаралнуудые ба бу... ...олон асуудалнуудые гүнзэгы... ...тайлбарилан ойлгуулдаг ха.

...Партийна, профсоюзна, комсо... ...льско ба культурно-гэгээрэлэй ...анизацинууд лекционно хүдэл... ...ие үргэн далайсатайгаар ...улжа, ажалшадай эрилтые зү... ...р хангаха ёһотой. XVI областной ...тконференциин тогтоолые дүүр... ...э болгон, бурят-монгол хэлэн ...э лекционно пропаганда баhал ...эгээр ябуулагдадаг болоо.

...Кяхтынгын аймагай лекторскэ ...ппын зүгһөө энэ оной нэгэдэхи ...ртал соо хамтадаа 134 лекци ...шагдаа. Тэдэнһээ 70 лекцинь ...ят-монгол хэлэн дээрэ ябуулаг... ...Хоёрдохи квартал соо хам... ...даа 156 лекци болоо. Мүн эдэ... ...нь 80 лекцинь бурят-монгол ...эн дээрэ уншагдаа. Манай рес... ...блика соо лекторнүүдэй хүдөө... ...нэгэдхэлүүд нилээд олоор бай... ...гданхай. Мухаршэбэрэй ай... ...ай Сутайн лекторнүүдэй хүдөө... ...нэгэдэл ишхэтэй харагдаг та... ...ын үе соо бурят-монгол хэлэн ...рэ 15 лекци уншаhан байха ...

...Гэхэтэй хамта, бурят монгол хэ... ...н дээрэ лекционно пропаганда ...ойнгоороо, шанарайнгаашье ...аар үшөөл хангалтагүйгөөр ...улагдана. Жэшээлхэдэ, энэ ...ой нэгэдэхи квартал соо Хоринин аймагай лекторскэ группын зүгһөө бурят-монгол хэлэн дээрэ миил 26 лекци уншагдаа. Мүн апрель, май, июнь hаранууд соо Кударын аймагта бурят-монгол хэлэн дээрэ ойрдоо 14 лекци уншагдаhан байха юм.

Мухаршэбэрэй аймагай лекторскэ группын зүгһөө үнгэрhэн 6 hарын турша соо хамтадаа 332 лекци уншагдаа. Гэбэшье, бурят-монгол хэлэн дээрэ арай гэжэ 28 лекци үнгэргэгдэhэн байба. Тэдэнhээ 15 лекцинь лекторнүүдэй Сутайн хүдөөгэй нэгэдэлдэ хүсөөр ябуулагдаа. Закаменай аймагай культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрие эрхилхэ таhагай зүгhөө энэ түрүүшын гурбан hара соо бурят-монгол хэлэн дээрэ 23 лекци уншагдаа.

ВКП(б)-гэй зарим айкомуудай, парткабинедүүдэй, профсоюзна ба комсомольско организацинуудай, политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ обществын Бурят-Монголой отделениин, республиканска лекторскэ бюрогой зүгһөө бурят-монгол хэлэн дээрэ лекционно хүдэлмэри хангалтагүйгөөр ябуулагдана.

Эдэ баримтанууд юу харуулнаб? Бурят-монгол хэлэн дээрэ лекционно пропаганда hулаар ябана гэжэ сэхэ гэршэлэн харуулна. Бурят-монгол хэлэн дээрэ уншагдадаг лекцинүүдэй шанарынь үшөөл хангалтагүй байна. Идейнэ талаараа, удхаараа hула, hонирхол багатай лекцинүүд нэгэнтэ бэшэ ушардаг байха юм.

Иимэ хадань ВКП(б)-гэй айкомууд, тэдэнэй пропаганда ба агитациин таhагууд, профсоюзна ба комсомольско организацинууд, политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ обществын Бурят-Монголой отделени, республиканска лекторскэ бюро, аймагуудай лекторскэ группанууд XVI областной партконференциин, ВКП(б)-гэй Обкомой хоёрдохи пленумэй тогтоолнуудаа большевистскэ тобшолол хэжэ, лекционно пропагандые бурят-монгол хэлэн дээрэ тон үргэнөөр ябуулжа, ажалшадай эрилтые дүүрэнээр хангаха ушартай.

Бурят-Монгол хэлэн дээрэ уншагдадаг лекцинүүдэй идейнэ шанарые үргэхэ гэшэ шухалын шухала зорилго болоно. Энэ талаар тодорхой арга хэмжээ абтажа, политическэ, уласхоорондын, научна, экономическа ба бусад темээр уншагдадаг лекцинүүдэй шанарынь шууд hайжаруулагдаха ёhотой. Энээнтэй хамта манай лекторскэ кадрнуудта анхааралтайгаар хандажа, тэдэнэй харюусалгатай ба хүндэтэй хүдэлмэридэнь үдэр бүриин халуун туhаламжа үзүүлхэнь шухала.

Манай агууехэ советскэ орон болбол эб найрамдалай, демократиин ба коммунизмын түлөө гүн ехэ тэмсэлэй авангард мүн. Большевистскэ партиин ба советскэ правительствын бүгэдые илагша политикые, манай ороной гайхамшагта амжалтануудые, советскэ хүнүүдэй дайшалхы зорилгонуудые ажалшадта, тэдэнэй ойлгохо хэлэн дээрэнь гүнзэгыгөөр тайлбарилан нэбтэрүүлхэ гэшэ партийна организацинуудай, манай лекторнүүдэй арюун нангин хэрэг болоно.

Хонишодой жэшээтэ ажал

Иван Александрович Киселев ...аhатай юм. Нүхэр Киселев ...чурын аймагай «Безбожник» ...зой хонинол товарна фермые 1939 онhоо хойшо хүтэлбэрилнэ. ...олсотой ёзэн, шалабаригтай мэ... ...эхэлшэ байhан тулада Иван ...лександрович хони үсхэбэрил... ...жэлhээ жэлдэ hайн амжалта... ...улые туйлаадаг. Жэшээнь, тэрээ... ...эй хүтэлбэрилдэг ОТФ нёдондо ...он ямаа үсхэбэрилхэ гүрэнэй ...сэбые 122 процент дүүргэжэ hэн. ...Байгша оной эхээр энэ колхозой ...оод 1950 ондо хони ямаа үсхэ... ...бэрилгын түсэбые 110 процент ...дүүргэхэ гэhэн уялга абаhан ...байха. Тиин, үгээ үнэн хэрэг ...дээрэ бэелүүлэн, хониной товарна ...фермын хони ямаа үсхэбэрилхэ хахад жэлэйнгээ түсэбые 127,6 процент дүүргэhэн байха юм. Фермынхидэй эрхим хүдэлмэриин ашаар hooho, брынзэ тушаалгаар тус колхоз гүрэнтэйгөө болзорhоонь урид тооцоhон байна. Мүн энэ ферма гүрэндөө hайн шанартай малаа тушааха зорилгоор хонидоо бэлшээн таргалуулжа огаро эмхидхэhэн байна.

Иигэжэ, нииты ашаг шэмэтэ малажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбые дүүргэхэ эрхим амжалтануудые туйлаhан нүхэр Киселев ба хонишон Анисья Леонова гэгшэд хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ кандидадуудай зэргэдэ оруулагданхай.

А. Шулунов.

Жамсо ТУМУНОВ

АМАРШАЛГА

Улаан талмайн
табсан дээрэhээ
Улас ороной гоо
зүрхэн сээжэhээ
Амаршалнаб шамаяа,
Бурят-Монголни, —
Арбижажа байhандаш
баясана сэдьхэлни.
Харанаб мүнөө:
уужам дайдыеш,
Хадалан, тариалан,
бэлшээр майлыеш,
Заводуудайш
ута хоолойнуудые,
Малнуудайш
үргэн субасануудые
Сонсноб хүжэхын:
ПВЗ-эйнш гудогые,
Солото басагадайш
аялгын эдэлсые,
Бугын урамдахые,
хүхын донгодохые,
Урилдаhан моридой
туруунай түбэрхые.
Баясанаб сэдьхэлээн:
жаргалыеш харахадаа,
Баатар ажал,
хүгжэлтыеш дурдахадаа,
Эрдэм бэлигэй
үдэрhөө үдэртэ
Город тосхоние
шэмэглэн ерэхэдэ,
Мэдэнэб hайса:
энэ дэбжэлтэ —
Манай ороной
найрамдал хүгжэлтэ,
Совет гүрэнэй
туhын гэршэлэлгэ,
Сталин багшымнай
бата ударидалга.
Хүсэнэб шамдаа:
бүри түргэн алхасые,
Түсэб планаа
дүүргэн дабхихые,
Эб найрамдалай
түлөө жагсахые,
Эхэ орондо
хабаяа үргэн ябахые.
1950 он. Москва.

Дамба ЖАЛСАРАЕВ

ГАРТАБИЛГАН

Сагаан чайкаар
Үүрэй толон ниидэнэ.
Сэхэ хойноhоонь
Үбhэшэдэй дуун хиидэнэ.
Үргэн хуудаhан дээр
Эб найрамдалай түлөө
Үбhэшэд бидэнэр
Гараа табинабди мүнөө.
Хүхюунүүд, шэрүүнүүд,
Адлихан hанал бодолтой,
Хүдэр ажалшад
Хүлhөө аршан сугларна.
Хуудаhан дээрэ
Жаданууд шэнги үзэгүүдтэй
Юрын обогууд
Жагсаалда hүртэй зогсоно.
Зүүлжээ холоруу
Корея тээшэ харанабди—
Зүрхэнhөө арадтань
Далита мэндээ хүргэнэбди.
Мэдэнэбди: тэндэ
Үнэн шударгуу кореецүүд,
Мэргэн замаарнай
Манние даhаhан нүхэдүүд.
Орон дээгүүрнь
Бомботой самолет бэшэ—
Амгалан чайкан
Ниидэхын түлөө тэмсэнэ,
Аршаандал дуунуудай —
Долларай ханхинаан бэшэ—
Бурьялхын түлөө
Бузар дайсадаа үлдэнэ.
Зүүлжээ холоруу
Корея тээшэ хараад,
Зүрхөөрөө баран
Иигэжэ үбhэшэд этигэнэ:
Миллион арадууд
Бидэндэл гараа табяад,
Материк бүхэнhөө
Номгон далай руу шэртэнэ...
Сагаан чайкаар
Үүрэй толон ниидэнэ,
Сэхэ хойноhоонь
Үбhэшэдэй дуун хиидэнэ.
Гартабилгаhай
Захагүй мүрнүүд шэнгээр
Сабшаhан үбhэн
Зурына уужам нуга дээр.



Эб найрамдалай рейснүүд

ЛЕНИНГРАД, июлиин 26 (ТАСС). Балтикын морягууд бүхы советскэ арадтал адляар эб найрамдалай сталинска сэсэн мэргэн политикые халуунаар дэмжэнэ. Стокгольмско Уряа доро гараа табиhан Балтикын пароходствын суднонуудай экипажууд инаг түрэл Эсэгэ оронойнгоо хүсэ шадалые бэхижүүлхын түлөө эб найрамдалай стахановска вахтада жагсаба.

Холын тамаралгада ябаhан «Жан Жорес» пароходой борт дээрэhээ радиогоор иигэжэ мэдээсэнэ:

«Эб найрамдалай вахтада жагсаха зууртаа, бүхы хүдэлмэриингөө показателине hайжаруулха гэжэ экипаж уялгалба. Июньскэ рейсдээ 450 тонно ашаа даалгабариhаа гадуур асаргадаhан байна. 30 тонно шингэн түлишэ алмагдаба. Мүнөө 3 мянган тонно шахуу ашаа нэмэжэ ababaбди».

«Сестрорецк», «Псков» пароходуудай, «Грибоедов», «Маршал Говоров» теплоходуудай ба бусад суднонуудай морягууд эб найрамдалай вахтада жагсаад, ашажалтайгаар хүдэлмэрилжэ байна.

* * *

ГАТЧИНА (Ленинградска область), июлиин 26. (ТАСС). Гатчинска паровознигуудай дунда социалистическэ мүрысөөн тэнэ хүсэтэйгөөр дэлгэрэбэ. Стокгольмско Уряа доро гараа табиhан машинистнууд өөhэдынгөө стахановска рейснүүдые эб найрамдалай рейснүүд гэжэ нэрэлэ.

Эб найрамдалай түрүүшын рейсые машинист Николай Малашин хэбэ. Тэрэ хадаа нормоhоо 712 тонн үлүү шэнгүүртэй составые дүрбэн часаар уридшалан хүргэбэ. Машинист Иван Чернов сүүлдэхэ соо ашаанай хэбэр составые хүргэбэ. Түсэбhөө гадуур 321 тонно ашаа шэрэжэ, бусаха замдаа нормоhоо гадуур 426 тонно ашаа зөөбэ.

Паровознигууд эб найрамдалай рейснүүдэй үедэ олон мянгаад ашаае түсэбhөө гадуур асархабди гэhэн уялга абаа.

Эб найрамдалай стахановска вахтын үдэрнүүдтэ

ФИРОВО (Калининска область), июлиин 26. (ТАСС). «Великий Октябрь» гэжэ шэлэй заводой коллектив эб найрамдалай вахтада жагсаад, угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна. Стокгольмско Уряа доро гар табилгада зорюулагдаhан суглаан дээрэ заводой мастерай туhалагша И. К. Жирнов иигэжэ хэлэбэ:

— Советскэ арад дайнда эсэргүү байна. Стокгольмско Уряа доро гар табихадаа, бидэнэр хадаа бүхы дэлхэйдэхи эб найрамдалай бата бэхи түшэг тулгуури болоhон—манай Эхэ ороной хүсэ шадалые бэхижүүлхэбди гэжэ үгээ үгэнэбди. Сталинска Конституциин үдэр хүрэтэр жэлэйнгээ түсэб дүүргэхэ гэжэ манай заводой эртэ үнинэй хүдэлмэришэдэй нэрэhээ дурадханаб.

Суглаагшад мастерай дурадхалые халуунаар дэмжэбэ. Эб найрамдалай вахтын үдэрнүүдтэ нүхэр Никитинэй бригада алмагдаhан сырьёгоор үдэр бүри 100 квадратна метр шэл бүтээн гаргана.

Заводой 110 стахановецууд халаанайнгаа даалгабарие 2,5—3 дахин үлүүлэн дүүргэнэ.

Курейка тосхониие шэнэдхэн байгуулга

КРАСНОЯРСК, (ТАСС). Красноярска хизаарай ажалшад Иосиф Виссарионович Сталинай эндэ ябаhан газарнуудые нарин гамтайгаар хамгаалдаг юм. Ажалшадай депутадуудай хизаарай Соведэй гүйсэдхэхэ комитет болбол Курейка тосхониие шэнэдхэн байгуулалгын генеральна түсэбые баталаа. Тус түсэбые зүбшэн хэлэсэхэдэ хизаарай архитекторнүүд эдэбхитэйгээр хабаадаа.

Сибириин агууехэ Енисей мүрэнэй эрьедэ, Курейка гэжэ бяхахан тосхоной байhан газарта болбосон гоё байшангуудтай колхозно шэнэ тосхон байгуулагдаха юм.

Энэ жэлдэ 11 объектнүүдэй барилга эхилхэнь. Загаhашадай энэ тосхондо долоон жэлэй hургуулиин хоёр дабхар байшан, интернат, үргэн залтай, ураанhайханай самодеятельностиин кружогуудай хүдэлмэрилхэ комнатануудтай клуб, библиотекэ баригдаха байна. Гадна больницын, сельсоведэй, почтын, радиоузелай, гостиницын байшангууд болон багшанарай ба медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй байха гэрнүүд баригдаха юм.

Эндэхи хуушан барилгаhаа гансахан И. В Сталинай музей-гэр ба Курейкада Иосиф Виссарионович Сталинай ерэхэдэ байhан гэрнүүд тэрэ хэбээрээ үлэхэ байна. Колхознигуудта нэгэ айлай ба хоёр айлай байха гэрнүүд баригдахаар түсэблэгдэнхэй. Квартира бүхэнинь 3—4 комнатануудтай ба кухнитай байха юм.

Тус тосхониие болбосон түхэлтэй болгохо хэрэгтэ ехэхэн анхарал табигдана.

И. Болеславский, Д. Бронштейн хоёрой матч Москвада болохонь

Советскэ гроссмейстернүүд И. Болеславский ба Д. Бронштейн гэгшэд Будапештдэ болоhон шатарай турнирта илажа, бүхэдэлхэйн чемпион М. Ботвиннигтай матч наадаха эрхэтэй боложо гараа. Мүрысөөнэй ёhоор, тэрэ хоёр хоорондоо дахин уулзаха ёhотой байна.

Мүнөө Копенгагенда боложо байгаа уласхоорондын шатарай Федерациин конгресс (ФИДЕ) тус матчые үнгэргэхэ тухай шиидхэбэри баталан абаба. Энэнь июлиин 31-дэ эхилхэ юм. Тэрэ хоёр 12 парти наадаха, тиин хэрбээ тэнсээ hаа, үшөө 2 парти наадаха зэргэтэй. Хэрбээ энэ ушарта дахин тэнсээ hаа, хэн нэгэнэйнгээ илалта туйлаха хүрэтэр наадалгань үргэлжэлхэ байна.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи физическэ культурын ба спортын хэрэгые эрхилхэ комитедhээ ТАСС-эй корреспондентдэ мэдээсэhэнэй ёhоор, И. Болеславский, Д. Бронштейн хоёрой матч Москвада, түмэрзамайхидай культурын центральна байшан соо үнгэргэхөөр хараалагдаhан байна.

Мүнөө И. Болеславский ба Д. Бронштейн гэгшэд матчдаа бэлэдхэжэ байна.

Хоёр колхозуудые нэгэдэлгэ юу үгөөб

ДЗАУДЖИКАУ. (ТАСС). Пригороднэ районой Шверниггэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Лохов томодхоhон хүдөө ажахын артелиин туйлаhан түрүүшын амжалтануудай тухай хамтын суглаанда хөөрэжэ үгэбэ.

Шверниггэй нэрэмжэтэ ба «Большевик» колхозууд апрель соо нэгэдхэгдэhэн байгаа. Малажалай фермэнүүдые болон хамhабариин предприятинуудые хамталhанай hүүлээр, захиргаанай-управленческэ аппарадые хороohоной ашаар 30-аад шахуу хүн сүлөөрөө hэн. МТС-эй техникэ жэшээгүй hайнаар ашаглагдаhан болоо. Энэ хадаа полевой хүдэлмэринүүдые богони болзор соо үнгэргэхэ, үнгэрэгшэ жэлэйхидэ ороходоо 10 хоног урид эртын тарилга болон хартаабха hуулгалгые дүүргэхэ арга олгоhон байна.

Ургаса хуряалга үлэмжэ амжалтатайгаар ябуулагдана. Колхознигууд үдэрэй ажалай бүтээсэ 20 гаран процентээр дээшэлээ. Колхозуудые нэгэдхэлгэ хадаа капитальна барилга ехэхэн анхарал хандуулха арга олгоhон байна.



Яруунын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой малшад эбэртэ бодо мал үсхэбэрилгөөр ехэхэн амжалта туйлаба. Нииты ашаг шэмэтэ малажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэйнгээ түсэбые 270 процент дүүргэбэ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Бэлшээри дээрэ үнеэ hаалга.

М. Минеевэй фото.

Тэжээл бэлэдхэлгэдэ партийна эхин организациин үүргэ

Баргажанай аймагай Баянголой сомоной Ф. Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организациин секретаряар нүхэр Базар Цыренов хоёрдохи жэлэеэ хүдэлмэрилжэ байна. 2 жэлэй саада тээ энэ колхоз аймаг соогоо гээгдэлтэй колхозуудай нэгэниинь байгаа һэн.

Үүсхэлтэй коммунист нүхэр Цыреновые парторганизациин секретаряар һунгахадань, һунгуулиин суглаан дээрэ иигэжэ хэлээ һэн:

—Колхознай экономическа талаар һула, гүрэнэй түсэбүүдые дүүргэлгэдэ ехэхэн гээгдэлтэй байна. Бидэнэр—коммунистнүүдэй урда колхозоо ажахын-эмхидхэлэй талаар бэхижүүлхэ тон ехэ харюусалгатай зорилгонууд табигдаад байна. Бидэнэр бүгэдөөрэн энэ зорилгые бэелүүлхын түлөө эрид шуудаар, ямаршье бэрхэшээлэй урда тогтонгүйгөөр, бүхы хүсөөрөө тэмсэхэбди. Энэ тэмсэлдэ бүхы колхозниигуудые элсүүлжэ шадаа һаа урдаа табиһан эсэрилгөө бэелүүлхэмнай лабтай.

Тэрэ сагһаа хойшо 2 жэл үнгэржэ байна. Тиин энэ богонихон болзор соо тус колхозой дэргэдэхи партийна эхин организаци болбол колхозно ажахые хүгжөөлгэ дээрэ ниилээд горьтой амжалтануудые туйлаа. Гээгдэжэ ябаһан колхоз мүнөө аймагай түрүү колхозуудай нэгэн боложо шадаа. Колхозой хүгжэлтэ хадаа тэндэхи парторганизациин ба тэрээнэй секретарь нүхэр Цыреновэй оролдосотой ба үүсхэлтэй ажалһаа, ударидалгаһаа дулдыдаа гэхэдэ эндүү болохогүй.

Колхозно партийна эхин организациин үүсхэлээр бүхы хэрэгүүд эсэстээ хүрэтэр бэелүүлэгдэдэг байна. Партийна организаци хадаа олониитэ колхозниигуудтай халуун харилсаатай, колхозно ниитын ажахые бэхижүүлхэ ба саашадань хүгжөөлгэдэ тэдэнэрые элсүүлжэ шадабаритай хүтэлбэри бэелүүлдэг байна. Нүхэр Цыренов парторганизациин секретарь болоһоноо хойшо партийна эдэбхитэдтэ түшэглэжэ тэдэнэрээрээ дамжуулан колхозниигуудай дунда колхозоо хүгжөөхэ, ажалай журамые һайжаруулха талаар ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулдаг байна. Нэн түрүүндэ коммунистнуудай, комсомолецуудай ба колхозой харюусалгатай хүтэлбэрилэгшэдэй дунда ажалай журамые һайжаруулха шадаа һэн. «Ажалай журам хадаа ажалтын үндэһэ һуури гээшэ» гэжэ эрилтэ энэ колхозой бүхы колхозниигуудай урда али болонхой.

Үнгэрһэн жэлдэ энэ колхоз үбһэ тэжээлээр дуталдажа, малай үбэлжэлгые шахардуу бэрхэ байдалда үнгэргөө. Тиин колхозой хүтэлбэрилэгшэд, партийна организаци хадаа үнгэрһэн жэлэйнгээ байдалһаа тобшолол хэжэ, мүнөө үбһэ хуряалгын хүдэлмэриие эмхитэйгээр ябуулжа байна.

Колхозно партийна эхин организаци хадаа «Колхозно ниитын адуу малые үбһэ тэжээлээр хангаха хэмжээнүүд тухай» ВКП(б)-гэй Обкомой II-дохи пленумэй ба ВКП(б)-гэй айкомой III-дахи пленумэй шиидхэбэринүүдые хэлэбэрилжэ хүтэлбэри болгон абаха зуураа, энээниие бодото дээрэнь бэелүүлжэ эхилээ.

Партийна суглаан дээрэ пленумүүдэй шиидхэбэриие зүбшэн хэлсээд, ниитын адуу малда үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ талаар тодорхой шиидхэбэри абаһан байгаа. Үбһэ хуряалгын эхилэлгэ хадаа эб найрамдалай тала барингшадай Сагүргэлжын Комитедэй Стокгольмско Уряа доро гар табилгын түгэсхэтэ үетэй дайралдаһан юм. Тиин, коммунистнууд, агитаторнууд бүхэн колхозниигуудай ажахын ба политическэ эдэбхиие улам дээшэлүүлжэ, тэдэнэрэй ажалай эршэ ба шударгы зориге колхозно ниитын малда үбһэ тэжээл ехээр бэлэдхэхэ хэрэгтэ зорюулна. Стокгольмско Уряа доро гараа табиха зуураа, тус колхозой колхозниигууд үбһэ тэжээл бэлэдхэлгые эгээл шухала дээрэ тооложо, социалистическэ уялгануудые абаба.

Мүнөө Ф. Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой бүхы гэшүүд өөһэдынгөө абаһан уялгые бодото дээрэнь бэелүүлжэ байна. Июлиин 20-ной мэдээгээр малдаа үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын гүрэнэй түсэбые 60 процент дүүргээд байна.

Үбһэшэд—колхозниигуудай дунда социалистическэ мүрысөөн хүсэтэйгөөр дэлгэрэнхэй. Нүхэр Еши Будаев комсомольско-залуушуулай группые ударидажа үбһэ хуряалга дээрэ стахановска ажалаа шалгарна. Энэ нүхэр Стокгольмско Уряада гараа табихада иигэжэ хэлээ һэн: «Бидэнэр дай хүсэнэгүйбди, бидэнэр өөһэдынгөө инаг Эхэ оронойнгоо улам түргэнөөр хүгжэхын түлөө һурадсаха ба ажаллаха хүсэнэбди». Энэ нүхэрэй хүтэлбэрилдэг байһан группа тэжээл бэлэдхэлгээр үгтэһэн даалгабариие июлиин 20 хүрэтэр 80 процент дүүргээ. Эдэ залуу колхозниигууд үдэр бүридэ 10 центнер шэмэтэ тэжээл бэлэдхэнэ.

Комсомолецууд Очир Бубеев, Дарья Будаева, Хүбүүхэй Гомбоев гэгшэд үдэр бүриин нормые 120—150 процент дүүргэдэг. Колхозой комсомолецууд ба залуушуул өөһэдтөө үгтэһэн даалгабариие августын 1 хүрэтэр үлүүлэн дүүргэхэ ба таряа хуряалгые зэбсэг түгэсөөр угтаха байһанаа мэдүүлнэд.

Партийна организаци хадаа колхозниигуудай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэриие һайнаар ябуулжа зуураа, социалистическэ мүрысөөе бодото дээрэнь хүтэлбэрилдэг, тэдэнэй дүнгүүдые дүнгүүлжэ, дэлгэрүүлжэ байна. «Дайшалхы хуудаһанууд», ханын газетэнүүд дээрэ түрүүшүүлэй амжалтануудай тухай хэлэхэ зуураа, мүн ажалда хойрог нобшоор хандадаг нюурнуудые большевистскээр шүүмжэлжэ байха юм. 5 удэр үнгэрөөд байхада, ажалай дүнгүүд үбһэшэдэй суглаан дээрэ хэлсэгдэжэ, дутуу дунданууд элирүүлэгдэн тэрээниие заһаха хэмжээнүүд абтадаг байна.

Бүхы ажал дээрэ колхозниигуудай хүсые зүбөөр хубаарилжа табилга, колхозно байгуулалтын түрүүшүүлэй дүй дуршалые өөһэдынгөө ажал дээрэ дэлгэрүүлжэ, колхозниигуудай дунда олон талатай политическэ хүдэлмэриие һайнаар ябуулжа хадаа колхозно ажахые хүгжөөхэ Ф. Энгельсын нэрэмжэтэ колхозые аймаг соохи түрүү колхозуудай нэгэн болгоо. Мүнөөшье малдаа үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэриие жэшээтэ һайнаар ябуулжа байһан ушар хадаа эндэхи партийна эхин организациин шадабаритай хүтэлбэри гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Баянда Цыренов,
Алексей Тогмидон.

Хэрэг бүтээдэггүй секретарь

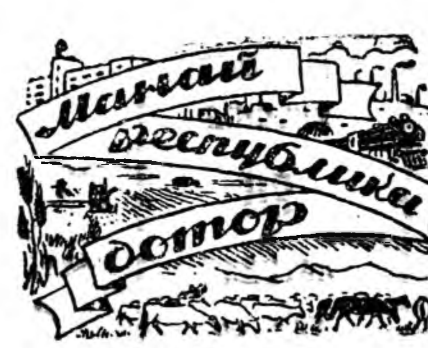
Мухаршэбэрэй аймагай Сагаан Шулуутайн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой комсомольско организацида комсомольско хүдэлмэри хэзээ заяанһаа хойшо мүртэйгөөр ябуулагдахаяа болишонхой. Тус организациин секретарь нүхэр Цыбикдоржиев ёһоор ажалшье хэдэггүй, хармаандаа гараа хэжэрхёод, хойшо урагшаа алхалаад лэ саг үнгэргэжэ байдаг.

Колхоздонь союзнабэшэ залуушуул олон байбашье, тэдэнэй дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри хэгдэнэгүй. Тиимын ушарһаа тус организацида комсомолдо абыт гэһэн гуйлташье союзнабэшэ залуушуулһаа ородоггүй. Комсомолецуудайнь политическэ эдэбхишье һула, комсомольско даалгабаринуудыешье бүри абадаггүй.

Эдэ бүгэдэ комсомольско хүдэлмэриин дутуунуудай хажуугаар, олонхи комсомолецууд гэшүүдэйнгээ түлбэриие таба зургаан һарын туршада түлөөгүй, һанаа амар ябадаг ба март һараһаа хойшо комсомольско суглааншье үнгэргэгдөөгүй.

Гадна, үбһэхуряалга дээрэ комсомолецууд болбол союзнабэшэ колхозниигуудта ажалай үндэр бүтээсын үльгэр жэшээ харуулхаар ажаллаңагүй. Республикын түрүү машинист-комсомолец Павел Труднёвай уряае үбһэшэдтэ ойлгуулан танилсуулха, энээнэй үндэһэн дээрэ өөһэд дунда мүрысөө эмхидхэхэ хүдэлмэри хэгдэнэгүй.

Я. Кусөтинский.



Һарынгаа түсэб 20 хоног соо

СССР-эй эдеэ хоолой промышленностиин Министерствын Улан-Удын махоркын фабрикын коллектив эб найрамдал хамгаалха стахановска вахтада жагсаад, үйлэдбэриин үндэр бүтээсэ туйлахын ба эрхим шанартай продукци гаргахын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр хүдэлмэрилжэ байна.

Тус фабрика хахад жэлэйнгээ үйлэдбэриин түсэбые 103 процент дүүргэжэ. 2200 килограмм хэрэгсэл алмаба. Мүн июль һарынгаа үйлэдбэриин түсэбые июлиин 25-да дүүргэхэ гэһэн уялга абаад, эршэмтэй шангаар тэмсэһэнэйнгээ ашаар, июлиин 20-до һарынгаа түсэб 120 процент дүүргэбэ.

Саашадаа хэрэгсэлнүүдые гамтайгаар хэрэглэхын түлөө социалистическэ мүрысөөн фабрикын хүдэлмэришэдэй дунда дэлгэрэнхэй.

Тус фабрикын коллектив ажалаа зүбөөр эмхидхэһэнэй ба цехүүд дотороо социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй ашаар энэ амжалта туйлаһан байна.

Б. Цыбиков.

Түрүү малшан

Хэжэнгын аймагай Дээдэ-Худанай сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой малшан нүхэр Дугаров малажал дээрэ 18 жэл ажаллажа байна. Энэ турша соо нэгэшье толгой мал үхүүлэнгүй, тарган тобироор харууһалжа, «Республикын түрүү малшан» гэһэн хүндэтэ нэрэзэргэдэ хүртэнхэй.

1949 оной үбэл 170-аад буруудые хаража, тобир тарганаар ондо оруулһан юм. Мүнөө үбһэ хуряалгын кампанида хабаадан, үдэрэйнгөө нормые 150—200 процент дүүргэнэ.

П. Содбоев.

Багшанарай курса болобо

Багшанарай мэргэжэлые дээшэлүүлхэ нэгэ һарын курса Мухаршэбэртэ үнгэрбэ. Энэ курсада Мухаршэбэрэй, Бичурын ба Тарбагатайн аймагуудай һургуулинуудай багшанар хабаадалсаа. Тэдэнэр өөһэдынгөө мэргэжэлээр лекцинүүдые шагнаһан, методическа заабаринуудые абаһан байна.

П. Демин.

Луговодуудай оролдолгын ашаар

Сагаан-Шулуутайн сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой луговодуудай бригада (бригадирынь нүхэр Б. Бадмаев) энэ жэлдэ 800 гектар газар уһалһан байгаа. Мүнөө тэрэ сабшаланһаань гектар бүриин 20 центнерһээ доошо бэшэ үбһэн абтажа байна.

Д. Лопилов.

И. В. СТАЛИНДА АМАРШАЛГАНУУД

Нүхэр И. В. Сталинай 70 наһанай ойтой дашарамдуулан партийна, советскэ болон олониитын организацинуудһаа, ажалшадай коллективүүд, Советскэ Союзай гражданинууд, гүрэнэй ниитын организацинууд ба хилын саанахи элдэб нюурнуудһаа И. В. Сталинай нэрэ дээрэ олон тоото амаршалганууд ороһоор байна.

Олон удаан жэлнүүдтэ элүүр энхэ ажаһуухыень нүхэр Сталинда бүхы зүрхэнһөө хүсэһэн амаршалгануудые хүргэбэ:

Азербайджанска түмэр замай Кировабадска отделениин түмэрзамайхидай коллектив;

Полоцк городой областной ба городской партийна, советскэ болон олониитын организацинуудай баярай заседани;

Латвийска ССР-эй дотоодын хэрэгүүдэй Министерствын сотрудни́гууд;

Литовско ССР-эй финансуудай Министерствын хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Украинска ССР-эй автомобильна транспортын Министерствын хүдэлмэрилэгшэд;

«Моссельэлектро» трестын хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Мосгорисполкомой харгы-хүүргын ажахын эксплуатацилгын Управлениин хүдэлмэришэд, албахаагшад ба инженерно-техническэ хүдэлмэришэд;

Рижскэ электроарматурна заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Украинын КП(б)-гэй Николаевска горком ба ажалшадай депутадуудай городской Соведэй гүйсэдком;

Уральск городой юстициин ба прокуратурын хүдэлмэрилэгшэд;

Ханты-Мансийска национальна округой Микояновска райпромкомбинадай хүдэлмэришэд, мастернууд, техникүүд ба албахаагшад;

«Бузовнынефть» гэжэ трестын 1-дэхи олзоборилгын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Новосибирскэ областиин Сузунска районой, «Свободный труд» колхозой колхозниигууд;

Московско областиин Косяковай нэрэмжэтэ заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Ростов-на-Дону городой «Возрождение» гэжэ заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Минск городой Сталинай нэрэмжэтэ типографиин хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

ВКП(б)-гэй Кировскэ горком ба ажалшадай депутадуудай городской Соведэй гүйсэдком;

Украинын КП(б)-гэй Станиславска горком;

Урда-Казахстанска облторгын промкомбинадай хүдэлмэришэд, албахаагшад ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд;

Украинска ССР-эй Черкасска трикотажна фабрикын хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

«Пролетарский светоч» гэжэ Тамбовско областной типографиин хүдэлмэришэд, албахаагшад ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

«Красный котельщик» гэжэ таганрогско заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Главсельэлектрогой Московско электромеханическа заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Инвалидуудай ажахые эмхидхэхэ ба ажал хэжэ шадаха хүсыень тодорхойлхо экспертизын Центральна научно-шэнжэлэлгын институдай сотруднигуудай коллектив;

Горьковско областиин Борско библиотечнэ техникумэй багшанар, һурагшад ба албахаагшадай коллектив;

Таганрогско машина бүтээлгын техникумэй багшанар, һурагшад ба сотруднигууд;

Россошанска шубуу үсхэбэрилгын техникумэй һурагшад, багшанар ба [албахаагшадай] коллектив;

Саратовска областиин Базарно-Карабулакска районой Алексеевка то[схоной] һургуулиин багшанар ба һураг[шадай] коллектив;

Амурска областиин Ново-Воскре[сен]скэ МТС-эй хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Курска областиин Борисовска ра[йоной] Майн 1-нэй нэрэмжэтэ колхозой ко[лхоз]нигууд;

Алтайска хизаарай Усть-Кал[манска] районой Огневскэ сельсоведэй кол[хоз]гууд, хүдэлмэришэд ба албахаагша[дай] суглаан;

Харьковска областиин Заче[пиловска] районой. «Червоный Донбасс» кол[хозой] колхозниигууд;

Ростовско областиин Степновско [рай]ной, Сталинай нэрэмжэтэ хүдөө а[жахын] артелиин колхозниигууд;

Нахичеванска АССР-эй Нахиче[ванска] районой, Кагановичын нэрэмжэтэ [кол]хозой колхозниигууд;

Новосибирскэ областиин Усть-Т[арка]ско МТС-эй хүдэлмэришэд, мэргэж[элтэд] ба албахаагшадай коллектив;

Зангерхаузен округой Германиин [нэгэдэһэ]нэ социалистическэ партиин орга[низа]циин секретариат;

Англи, Шеффильд городой комму[нист]нуудай суглаан;

Англи, Коммунистическэ партиин [Ман]терсборско отделениин гэшүүд;

Швеци, Вермлянд городой комму[нист]нууд, дагагшад ба прогрессивна [граж]данинуудай суглаан;

Стокгольм, коммунистическэ орга[низа]ци, Бодумай коммунистическэ [залуу]шуулай клуб;

Финлянди, Коммунистическэ пар[тиин] Аландск отделени;

Брюссельдэхи коммунистическэ [зөөл]эй Байшангай хүдэлмэрилэгшэд;

Лейпциг городой винторезно за[водой] хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Германи, Гашвитц городой хүдөө [аж]ахын гүрэнэй предприятинуудай хүд[элмэ]ришэд ба албахаагшадай коллектив;

Болгари, «Чурукова» шахтын хү[дэлмэ]ришэд ба албахаагшад;

Болгари, Габрово городой «Зон» трикотажна фабрикын хүдэлмэрилэ[гшэд];

Санта Фэ Лас Росас городтохи А[ргенти]нын Коммунистическэ партиин о[рга]низаци;

Чехословаки, «Авто-Прага» зав[одой] хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Чехословаки, Марианск, Удоли н[э]тохи «Моравия» гэжэ национальна [пред]приятиин хүдэлмэришэд ба албахаа[гша]дай коллектив;

Рада Народовойн Краковска вое[вод]ство;

Бельги, Турна городто болоһон ми[тинг];

Болгарска эхэнэрнүүдэй Арадай [Со]юзда эмхидэн ороһон Пловдиво гор[одой] ба Пловдивско околиин эхэнэрнүүд;

Болгари, фашизмда эсэргүү тэмс[эгшэ]дэй Союзай Центральна Комитет;

Эстонско ССР-эй Вирумаска уе[здэй] Вохнья волостиин «Общая села» [кол]хозой гэшүүд;

Эстонско ССР-эй Ярвамаска уе[здэй] Вяйнервэ волостиин «Октябрьская [по]да» колхозой колхозниигууд;

Брестскэ областиин Кобринска р[ай]ной, «Красный луч» колхозой кол[хоз]нигууд;

Сталинградска областиин «Дин[амо»] гэжэ тарянажалай совхозой хүдэл[мэ]ришэд ба албахаагшадай коллектив;

Кировскэ модо дамжуулха базын [хү]дэлмэришэд, инженерно-техническэ [хү]дэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай [кол]лектив;

Бурят-Монголой АССР-эй Селенду[минска] МТС-эй хүдэлмэришэд ба албахааг[шад];

Киров городой № 14 дунда һургуу[лиин] багшанар ба һурагшадай коллектив;

Одесскэ областиин Одесскэ райо[ной] Дальник тосхоной багшанар;

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха)

Москвада болохо бурят-монголой литературын Вечер тухай

Манай Бурят-Монгол республикын олониитэ болбол культурна байгуулалтын угаа ехэ событиин урда тээ байна. ВКП(б)-гэй ЦК-гэй ба РСФСР-эй правительствын тогтоолнуудай ёһоор, 1950 оной декабрь һарада бурят-монголой литературын Вечер манай ороной агууехэ столица Москвада болохоор шиидхэгдэбэ.

Бурят-монголой советскэ литература болбол агууехэород арадай агалаг һайхан демократическа нүлөөн доро, советскэ литературын гайхамшагта нүлөөн доро хүгжэжэ ерээ. Бурят-монгол арад өөрынгөө залуу литератураар омогорхоно. Арадуудай оюун ухаание хүгжөөхэ бүхы арга боломжонууд манай инаг һайхан советскэ орон соо дүүрэнээр олгогдонхой.

Урдань ямаршье литературагүй байһан арад мүнөө агууехэ Москвада өөрынгөө литературые харуулхань. Ямар ехэ омогорхолтой, һайхан хэрэг бэ! Москвада болохо литературын Вечер манай олониитын зүрхые хүдэлгэн, улам ехээр баясуулна. Манай лэ орон дотор культурна байгуулалтын иимэ хэмжээ-ябуулганууд сүлөөтэйгөөр, идейнэ үндэр хэмжээтэйгээр, олониитын хабаадалгатайгаар, һонирхолтойгоор, уран гоёор үнгэргэгдэжэ, соёл культурые саашань хүгжөөхэ хэрэгтэ сэгнэгдэшэгүй ехэ туһа дүхэм хүргэдэг байха юм.

Ц. ДАМДИНЖАПОВ,
БМАССР-эй ССП-гэй
харюусалгата секретарь

Манай литературын Вечер ямар янзатайгаар үнгэргэгдэхэб гэбэл, түрүүшын, нээлтын Вечер Москвагай Союзуудай Байшангай колонно зал соо гү, али ямар нэгэн ондоо томо Байшан соо эхилнэ. Эндэ бурят-монголой советскэ литература тухай элидхэл болохо. Манай уранзохёолшод өөһэдынгөө уран шүлэгүүдые уншаха, һүүлээрнь республикын искусствын ажал-ябуулагшадай хүсөөр тусхай концерт харуулагдаха байна. Бусад вечернүүдынь баһал иимэрхүү маягтайгаар үнгэргэгдэхэ болоно.

Москвадахи Вечер хадаа манай бурят-монголой литературые Бүхэсоюзна трибуна дээрэһээ харалга мүн. Литературымнай амжалтанууд тодоор харуулагдаха. Мүн манай литераторнуудай зохёолнуудынь зүбшэн хэлсэгдэжэ, хүсэтэй, һайн талануудынь, һула, дутагдалтай зүйлнүүдынь тэмдэглэгдэхэ байна. Иимэһээ московско литераторнууд ба критигүүд манай уранзохёолшодто ёһотой һайн нүхэрэй, творческо туһаламжануудые үзүүлхэ гээшэ.

Москвада болохо Вечертэ манай уранзохёолшод республикынгаа олониитэтэй хамта нилээдгүй ехэ бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулһан ба ябуулжашье байна. Бэлэдхэлэй ямарнууд хүдэлмэри хэгдээб гэбэл, шэнэ зохёолнуудые бэшэхэ, номуудые хэблэхэ талаар, творческо хүдэлмэриие үргэдхэхэ талаар, эмхидхэлэй ба ниитын хүдэлмэриин талаар ехэхэн юумэ хэгдээ. Эдэ хүдэлмэринүүдые зохёохо хэрэгтэ Москвагай творческо хүдэлмэрилэгшэд, тэндэхи хэблэлэй газарнууд ба бусад эмхи зургаанууд айхабтар халуунаар туһалаа.

Һүүлэй үе соо идейнэ үндэр, уран гоёынгоо талаар һонирхолтой хэдэ хэдэн томо зохёолнууд бэшэгдээ. Манай бурят-монгол литературын эхи табигша, республикын ахамад уранзохёолшо, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Хоца Намсараевич Намсараев урдань бэшэһэн «Цыремпил» гэжэ повестьёо үндэһөөрнь хубилган, шэнэ, ехэ роман бэшэжэ дүүргэбэ. Энэ роман соонь революциин урда тээхи бурят-монгол арадай хүндэ хүшэр байдал, сүлөөтэ байдалай түлөөород пролетариадай ударидалга доро манай арадай хэһэн тэмсэл хурсаар, шадамараар харуулагдаһан байна. Тус роман бурят-монгол баород хэлэн дээрэ хэблэгдэхэеэ байна. Романһаа гадна Хоца Намсараев «Эдиршүүд», «Эжэл гурбан нүхэд» гэжэ повестьнүүдые бэшээ. Эдэнь хэблэгдэнхэй.

Республикын мэдээжэ поэт Цэдэн Галсанов «Байгалай үмэнэхи наран доро» гэжэ шэнэ повесть бэшэжэ дүүргээ. Идейнэ талаараа һайн, уран хэдэн олон шүлэгүүдые бэшээ. Тэдэнэйнь дунда шэнэ Хитад тухай шүлэгүүдэйнь цикл бүришье хурса ба һонирхолтой байха юм.

Уранзохёолшо Жамсо Тумуновай бэшэһэн ба үнгэрһэн жэлдэ хэблэгдэһэн «Нойрһоо һэриһэн тала» гэжэ роман манай литературадахи түрүүшын роман мүн болоно. Мүн тус авторай «Вождь тухай поэмэ» гэжэ зохёол хэблэгдээ. Драматург, Сталинска шангай лауреат, РСФСР-эй Верховно Соведэй депутат Гомбо Цыдынжапов, драматург, РСФСР-эй искусствын габьяата ажал-ябуулагша Намжил Балдано гэгшэд шэнэ пьесэнүүдые бэшэжэ дүүргээ.

Драматург, уранзохёолшо Апполон Шадаев арадай онтохонуудай томо сборник хэблэн гаргахань. Поэт Чимит Цыдендамбаев бурядай эрдэмтэн Доржи Банзаров тухай шэнэ роман бэшэжэ байна. Залуу поэт Цыденжап Жимбиев «Баян нуга» гэжэ нилээдгүй уран поэмэ бэшэжэ дүүргэбэ. Мүн залуу поэт Дамба Жалсараев эб найрамдалай темэ дээрэ хэдэн бэлигтэй шүлэгүүдые бэшэһэн ба хэблэлдэ толилһон байха юм.

Республикын үнинэй поэт Семён Дунаевай шүлэгүүдэй сборник һаяхан хэблэлһээ гараба. Мүнөө нүхэр С. Дунаев «Мүнгэн гааһан» гэжэ поэмые бэшэжэ байна. Бусад уранзохёолшод шэнэ зохёолнуудые баһал бэшэнэд. Залуу литераторнуудай дундаһаа нүхэд Лунин, Гунзынов. Стенькин ба бусад творческо талаараа нилээдгүй ехэ ургалтатай байна.

Һаядаа бэшэгдэһэн зохёолнуудһаа, мүн урданшье хэблэгдэһэн номуудһаа нилээд олониинь шэнээр хэблэгдэжэ ба хэблэгдэхэеэ байна. Бурмонгизаар роман, повестьнууд, поэзиин антологи, поэмэ ба шүлэгүүдэй сборнигууд нилээд олоор хэблэгдэхэнь. Зариманиинь хэблэлһээ мүнөө гараа.

Энээнтэй хамта Московско хэблэлэй газарнууд манай бурят-монголой уранзохёолшодой олоншог номуудые баһал хэблэжэ байна. Хоца Намсараевай «Алтан зэбэ» ба «Илалтын туяа» гэжэ повестьнууд, Жамсо Тумуновай поэмэ ба шүлэгүүдэй сборник Москвада хэблэгдэжэ гараба. Москвагай Гослитиздат бурят-монголой советскэ поэзиин томо сборник хэблэхээ байна. «Советскэ писатель» гэжэ хэблэлэй газар Хоца Намсараевай, Цэдэн Галсановай поэзиин хоёр сборнигуудые, Жамсо Тумуновай «Нойрһоо һэриһэн тала» гэжэ романиие, бурят-монголой литературын түүхэ тушаа критик Михаил Хамагановай бэшэһэн научна хүдэлмэриие хэблэхээр бэлэдхэжэ байна. Мүн тэрэшэлэн «Детгиз» ба «Искусство» гэжэ хэблэлнүүд хэдэ хэдэн зохёолнуудые. пьесэнүүдые хэблэхэнь.

Ород зохёолнуудые бурят-монгол хэлэн дээрэ оршуулха ябадал тус Вечертэ бэлэдхэлэй нэгэн шухала асуудал мүн. Тиимэ дээрэһээнь энэ хэрэгтэ ехэхэн анхарал табигдажа,ород литературын классическа ба мүнөөнэй зохёолнуудһаа нилээд олон номууд оршуулагдаһан ба хэблэгдэһэн байха юм. Зүгөөр энэ хүдэлмэриие хангалтатай гэжэ хэлэхын аргагүй. Оршуулгын хүдэлмэриие үшөөл шангаар ябуулха ёһотойбди.

Москвада болохо Вечертэ бэлэдхэхэ гээшэ республикын уранзохёолшодой Союзай творческо ба эмхидхэлэй хүдэлмэриие улам хурса, шанга, үржэлтэй болгохо тээшэ шууд шэглүүлэгдэһэн байха ёһотой. Тиимэһээ энэ талаар нилээд юумэ хэгдээ. Творческо ба критическэ зүбшэн хэлсэлгэ, литературна үдэшэнүүд, уншагша[д]тай уулзалганууд олоор үнгэр[ө]дэг болоо. Энэ хүдэлмэр[иие] улам эмхитэйгээр ябуулха гэ[жэ] мүнөөдэрэй шухалын шухала [зо]рилго болоно.

Манай литературые харуу[лха] Москвадахи Вечер болбол ехэ харюусалгатай хэрэг мүн. [...] Вечертэ зорюулагдан ябуу[лаг]даха бэлэдхэлэй хүдэлм[эри] хадаа уранзохёолшодой Со[юзай] хүдэлмэридэ, манай творче[ско] ажалшадай хүдэлмэридэ ба[йгаа] дутуу дутануудые усадхан за[йлуу]луулха зорилготой юм. Ве[черэй] дээрэ гансахан манай амжал[та]нуудые тэмдэглэхэ бэшэ, хар[ин] манай дутагдалнуудые, алд[уу]нуудые элирүүлжэ, хурсаар, [ни]хэрэй ёһоор шанга шүүмжэл[хэ] байна.

Иимэһээ бидэнэр өөһэдын[гөө] хүдэлмэриин һайн талые хэлэ[хэ] зуураа, дутуу дунгануудаа с[а]заажа, большевистскэ ёһ[оор] усадхаха уялгатайбди. Гэхэт[эй] хамта, манай хүдэлмэридэ о[лон] алдуу дутуунууд байһа[ар]. Алишье талаараа түүхэйшэг [зо]хёолнууд баһал бии. Литерату[рна] критикэ урда мэтэ һула зан[гаа] байна. Хүүгэдтэ зорюулагда[һан] зохёолнууд үшөөл үсөөн хэбэ[эр]. Залуу зохёолшодой дундахи [хү]дэлмэри ехэ лэ һулаар табигда[ха]хай. Зарим уранзохёолшод иде[й]но-творческо талараа тон хангал[тагүйгөөр] ургана.

Эдэ дутагдалнуудые ойрын са[гта] усадхажа, манай литерату[ра] идейнэ үндэр хэмжээнэй түлөө, [тү]рэнэй уран һайханай шанарые ул[ам] үргэхын түлөө хатуу тэмсэл [ябуул]жэ, Москвада болохо манай [ли]тературын Вечертэ эрхимээр [бэ]лэдхэхэ гээшэ республикын бу[рят-монголой] уранзохёолшодой, оюун ухаан[ай] ажалшадай хүндэтэ зорилго м[үн].

НҮХЭД МАШИНИСТНУУД! СЕНОКОСИЛКАНУУДАА ҮНДЭР БҮТЭЭСЭТЭЙГЭЭР ХЭРЭГЛЭЖЭ, ҮБҺЭ САБШАЛГЫН ГРАФИГЫЕ ҮДЭР БҮРИ ДҮҮРГЭЕ!

Республикын аймагуудта тэжээл бэлэдхэлгын ябаса тухай

БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын мэдээн

1950 оной июлиин 25.

№	АЙМАГУУД	Үбһэ сабшалга (процентээр)	Силос даралга (процентээр)
1.	Байкало-Кударын	48,0	10,1
2.	Кабанскын	45,4	47,2
3.	Курумканай	42,3	4,0
4.	Баргажанай	42,3	6,7
5.	Прибайкальска	42,1	33,3
6.	Бичурын	41,2	27,7
7.	Хэжэнгын	36,1	36,1
8.	Иволгын	33,4	21,4
9.	Мухаршэбэрэй	32,0	8,3
10.	Кударын	29,4	15,8
11.	Түнхэнэй	28,7	27,4
12.	Хориин	27,9	19,8
13.	Яруунын	27,4	18,9
14.	Закаменай	26,4	74,0
15.	Заиграйн	23,7	4,8
16.	Тарбагатайн	23,7	15,2
17.	Ториин	23,3	40,5
18.	Кяхтын	21,1	38,7
19.	Зэдын	17,7	9,8
20.	Сэлэнгын	11,1	8,1

МАШИНИСТНУУДАЙ ЖЭШЭЭТЭ АЖАЛ

«Ургаса хуряалгые ба хүдөө ажахын продуктнуудай бэлэдхэлые үнгэргэхэ тухай» СССР-эй Министрнуудэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолые зүбшэн абсэхэ үедэ, Заиграйн аймагай Дээдэ-Илькиин сельсоведэй Молотовой нэрэмжэтэ колхозой сенокосилкын машинист Гомбоцырен Жамбаев нэгэ халаанай морёор үдэр бүри 4 гектар сабшаха гэһэн уялга абаһан юм.

Мүнөө нүхэр Жамбаев абаһан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлэн, үдэр бүри 6—7 гектар сабшажа, нормоёо 150 ба дээшэ процент дүүргэнэ. Ингэжэ, һүүлшын 5 үдэрэй турша соо 28,5 гектар сабшалан һайн шанартайгаар сабшаад байна.

Тэрэшэлэн, энэ колхозой машинистнууд Зугдыр Батуев, Даши Самбилов, Цырендаши Батуев гэгшэд нүхэр Жанаевһаа гээгдэнэгүй, үдэрэйнгөө нормонуудые 100—120 процент хүрэтэр дүүргэнэд.

Түрүү машинистнуудай хүдэлмэриин дүй дүршэлые эндэхи машинистнууд ба үбһэшэдэй бүгэдын шадабари болгохын түлөө тус колхозой правлени ба партийна организаци оролдохо ёһотой.

Д. Баданов.

Эдэбхитэйгээр ажаллана

Мухаршэбэрэй аймагай Сутайн сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой комсомолецууд ба союзгүй бэшэ залуушуул үбһэ хуряалгын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Комсомолецууд—машинистнууд нүхэд В. Дагба-Доржиев, Р. Гармаев ба Г. Ринчинова гэгшэд, мүн гар хажууршад нүхэд Б. Содномов ба В. Миндраев гэгшэд үдэрэйнгөө нормые үлүүлэн дүүргэнэ.

Д. Жанаев.

НЁДОНДОНОЙНГОО АЛДУУЕ ДАБТАНА

Ерэхэ үбэлжэлгын үедэ колхозой нийтын ашаг шэмэтэ малажалые үбһэ тэжээлээр дүүрэн хангалга хадаа партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органуудай, МТС-үүд ба колхозуудай шухалын шухала ажахын-политическэ зорилго мүн гэжэ ВКП(б)-гэй Обкомой хоёрдохи пленум зааһан байна.

Энэ зорилгые ёһотоор ойлгоһон Бичурын аймагай олон колхозууд тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэриие һайнаар ябуулжа байна. Жэшээнь, Свердловой нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Земзерев) мүнөө үбһэ хуряалгынгаа түсэбые хахадһаань үлүүлээд, набша мүшэр бэлэдхэхэ ба силос дараха түсэбөө дүүргээд шахуу байха юм.

Гэхэтэй хамта, Ара-Хэрээтын сельсоведэй «Коминтерн» колхоз байгша ондо 850 гектар сабшалан хуряажа, 10 мянган центнер үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэбтэй байбашье, энэ хүдэлмэриие аяар июлиин 10-да эхилээ һэн. Тиигэбэшье, обор нобшоор хүдэлмэрилжэ, түрүүшын 7 үдэр соо миил 160 гектар сабшаад, 40 гектарайнь үбһые сомоһон байна. Теэд, тракторна 3, морин 5 сенокосилкануудай ба 50 гар хажууршадай хүдэлмэрилжэ байхада иимэ бүтээсын тон хангалтагүй байһаниинь элитэ. Тиихэдэ, сабшалга, хуряалгынь шанар муу.

Морин сенокосилкануудай оройдоо нэгэниинь бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлмэрилнэ. Энэ сенокосилкын машинист Гомбоцырен Бадмаев нэгэ халаанай морёор үдэр бүри 5,5—7,4 гектар сабшадаг. Машинист Бадмаевай хүдэлмэриин дүй дүршэлые партийна организацишье, колхозой правленишье бүгэдэ машинистнуудай шадабари болгохын түлөө оролдоогүй. Тиимэһээ бусад машинистнууд үдэрэйнгөө нормые арайхан дүүргэлгээр һанаагаа амардаг байха юм.

Тиихэдэ, тракторна сенокосилканууд хододоо эбдэржэ, ехэнхи сагаа миил байна. Машинаяа заһабарилхын түлөө машинистнуудынь аяар 5 километртэ байһан тосхон ошожо, үнэтэ сагаа гээнэ. Колхозтой дэговорой ёһоор Бичурын МТС-эй тракторна сенокосилканууд 300 гектар сабшаха уялгатай юм. Гэбэшье, МТС-эй директор нүхэр Нетёсов тракторна сенокосилкануудай хүдэлмэреэр огто һонирхоногүй.

Сенокосилкануудай үндэр бүтээсэ хадаа 2 халаанай морёор хүдэлмэрилһэнһөө нилээд дулыдадаг гэжэ тус колхозой хүтэлбэрилэгшэд мүнөө хүрэтэрөө ойлгоогүй. Тарянажалай 2 бригадануудта нэгэшье сенокосилканууд 2 халаанай моридтойгоор хүдэлмэрилнэгүй. 2 халаанай морёор хүдэлмэрилэлгые юундэ эмхидхээгүйбта гэжэ колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Е. Позняковһоо асуухада:

— һү, аяар 12 моридые хаанаһаа олохо биибди, мориднай хаанашье хүрэнэгүйл,—гэжэ хургаараа хоолойгоо зуран харюусана. Теэд, энэ «ойлгосотой» мэдүүлгынь худал хуурмаг байһыень доро дурсагдагша баримта элирүүлнэ. Хуряалгын хүдэлмэринүүдтэ мори унаагай олоор хэрэглэгдэхэ байһыень һайн мэдэжэ байбашье, үнгэрэгшэ хабар нүхэр Позняков болбол «Красный боевик», «Красная Заря» колхозуудта хүдэлмэриин 14 моридые худалдажархиһан байха юм. Гадна, тарянажалай бригадануудай бригадирнууд, фермэнүүдые даагшад, счетовод, тракторна бригадын тоо бүридхэгшэ болон бусадай үбһэ хуряалгын үедэ нэгэ бага ябагааршье ябабалынь болохо байгаа. Үнгэрхэдөө тарянажалай 2-дохи бригадын бригадир Очировай 2 моридые ээлжэ байханъ бүришье гайхалтай юм.

Үбһэ сабшалга дээрэ колхознигуудай ажал тон муугаар эмхидхэгдэнхэй. Гар хажууршадай амяар амяараа ажаллаха ябадал эмхидхэгдээгүй, 10—15 хүн нэгэ газарта сугтаа сабшана. Тиимэһээ һайн ба муугаар хүдэлмэрилһэн хажууршад нэгэ хэмжээнэй ажалта үдэрнүүдые абадаг байна. Хүдэлмэриин участогуудта хүдэлмэришэдые зүбөөр хубаарилан табилга хадаа тэжээл бэлэдхэлгые амжалтатайгаар үнгэргэлгэдэ угаа ехэ удхашанартай байһаниинь мэдээжэ. Гэбэшье, хоёрдохи бригадада машинистын мори һэлгэхэ уялгатай хоёрдохи «машинист» бии юм. Теэд, мори һэлгэхэ хүдэлмэриие үдэрэй гү, али һүниин моришондо даалгажа болохо байгаал.

Үбһэ хуряалгын хүдэлмэридэ ябадаг олонхи колхознигууд 5 километртэ байһан гэртээ ошожо хонодог, ингэжэ харгыдаа аяар 2—3 час үнэтэ сагаа гээдэг байна. Тиигээд, үглөөгүүрынь аяар 10 часта хүдэлмэридөө ерэдэг байха юм. Ажалай иимэ эмхидхэл хадаа тус колхоздо үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын нобшо удаанаар ябуулагдажа байһан шалтагаануудай нэгэниинь болоно. Мүн тэрэнэй нүгөөдэ шалтагаан хадаа үбһэшэдэй дунда политическо-нийтын хүдэлмэриин үгы ябадал болоно. Партийна ба комсомольско организацинууд энэ хүдэлмэриие эмхидхээгүй ба толгойдоогүй байшоо. Бригаданууд ба колхознигуудай хоорондо социалистическэ мүрысөөн эмхидхэгдээгүй, хүдэлмэриин зүблөөнүүд үнгэргэгдэдэггүй, ханын газетэнүүд ба «Дайшалхы хуудаһанууд» гаргагдадаггүй. Газетэ, журнал ба номуудые уншалга тушаа хэлэчэтэшэгүй. Тиимэһээ партийна ба комсомольско организацинуудай секретарьнууд үбһэ тэжээл бэлэдхэлгые ёһотоор эмхидхэхые оролдоогүй гэһэн тобшолол хэгдэхэ байна.

Тус колхозой хүтэлбэрилэгшэд хадаа нёдондо хүсэд хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэлгые эмхидхэнгүй, хэдэн зуугаад малаа гарзалуулһан ябадалһаа ямаршье тобшолол хээгүй гү, али хэхые оролдоогүй гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Иимэ байдал саашадаа ябашье тэсэшэгүй.

А. Юмсунов.



Сахалинскэ область. Шахтёрнуудай һайндэрые ажалай амжалтаар угтахын тула шахта бүхэндэ социалистическэ мүрысөөн улам үргэдэнэ. «Долинская» гэжэ шахтада В. В. Лотковойн хүтэлбэрилдэг бригада үдэр бүриингөө нормые үлүүлэн дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бригадир нүхэр Лотковой (һуугша) шахта руугаа орохын урда тээ бригадынгаа гэшүүдтэ даалгабари үгэжэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Мүрысөөтэ цехүүдтэ

Улан-Удын судно-заһабарилгын заводой хүдэлмэришэд Стокгольмско Уряа доро гараа табижа, стахановска вахтада жагсаһаар һара шахуу болоожо байна.

Заводой механическа цехын коллектив үйлэдбэриингөө суглаан дээрэ дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абажа, котельнэ цехынхидые социалистическэ мүрысөөндэ уриһан юм. Тэрэ сагһаа хойшо энэ хоёр цехын коллективүүд хоорондоо мүрысэн ябана. Хүдэлмэришэн бүхэн бата бэхи эб найрамдалай түлөө гар табилгаяа өөрынгөө шэн зоригто ажалаар бүри бэхижүүлнэ.

Механическа цехтэ үдэр ерэхэ тудам стахановецуудай тоогой олошоржо байһаниинь, бригадануудай бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлмэрилжэ байһаниинь показателиин доска дээрэһээ элеэр харагдана.

Түмэршэ дархашуул детальнуудай таблалгые штамповочно методтэ оруулан үйлэдбэриингөө бүтээсые хоёр дахин түргэдхөө.

Токарь Алтушев, түмэршэ дархан Иванов гэгшэд стахановскаар ажаллажа, үйлэдбэри дээрээ үндэр бүтээсэнүүдые туйлана ба нэгэшье голодоһо гарганагүй. Тиихэ зуураа, эдэ стахановецууд мүрысөөндэ гээгдэжэ ябаһан зарим хүнүүдтэ нүхэрэй туһаламжа хүргэдэг байха юм.

Эдэ үдэрнүүдтэ котельнэ цехтэ мүрысөөнэй хүсэн хэзээ хэзээнэйхиһээ эршэтэйгээр ябажа байна. Котельщигүүд ба электрогагнууршад шэнээр баригдажа байһан № 56 баржын һүүлшын хүдэлмэриие дууһажа байна. Энэ баржын барилгатай хамта, Лена мүрэн дээгүүр тамарха хоёр шэнэ судно-нуудай частьнууд эндэ амжалтатайгаар бүтээгдэжэ байна.

—Манай цехын хүдэлмэришэд энэ вахтада жагсаад байхадаа, эб найрамдалай тала баригшадай фронтые стахановска шударгы ажалаараа бүри хүсэтэй болгохо гэһэн нэгэн хүсэлэнтэйгөөр ажалланад. Табанжэлэйнгээ даалгабарита түсэбүүдые уридшалан дүүргэгшэдэй тоо манай дунда үдэр ерэхэ тудам олошорно. Июль һарынгаа даалгабариие хэдэн үдэрөөр уридшалан дүүргээбди, — гэжэ түрүү котельщик Зайцев мэдүүлнэ.

Нүхэр Зайцев болбол туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амардаггүй. Үнгэрэгшэ 6 һарын турша дотор 10 һарын программа дүүргээ. Мүнөө нүхэр Зайцев халаан бүхэндэ хоёр хахад нормо дүүргэжэ, бусадта жэшээ харуулна. Тэрэшэлэн стахановецууд Сафронов, Юрьев ба бусад эсэхэ сусахые мэдэнгүйгөөр хүдэлмэрилжэ байна.

Иигэжэ, хоорондоо мүрысэһэн механическа ба котельнэ цехүүдэй коллективүүд абаһан уялгануудаа бодото дээрэнь амжалтатайгаар дүүргэжэ, июль һарынгаа даалгабаринуудые болзорһоонь урид дүүргээд, эб найрамдалай стахановска вахтын тугые дээрэ үргэжэ ябана.

Д. Батуев.

Уялгаяа дүүргэхын түлөө

Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад тон ехэ дэбжэлтэтэйгээр Стокгольмско Уряа доро гараа табяа һэн. Тэрэ сагһаа хойшо заводой бүхы цехүүдээр социалистическэ мүрысөөнэй долгин улам эршэдэнэ. Заводой коллектив бүхы дээрээ июль һара соо түсэбһөө гадуур 4 паровоз ба 13 вагонуудые заһабарилан гаргаха гэһэн уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна.

Котельнэ цехын хүдэлмэришэд эб найрамдалай стахановска вахтада жагсажа, үйлэдбэриингөө бүтээсые эрид дээшэлүүлжэ шадаа.

Эдэнэр саг үргэлжэ оролдолго үүсхэл гарган хүдэлмэрилдэг дээрэһээ июлиин 19-дэ паровозуудай котелнуудые заһабарилха һарынгаа даалгабари уридшалан дүүргээ. Мүнөө энэ цехынхид түсэбһөө гадуур продукци үйлэдбэрилжэ байна. Тиихэ зуураа, уралан нарижуулгын ба ухаалан зохёолгын дурадхалнуудые үйлэдбэри дээрээ үргэнөөр нэбтэрүүлжэ байха юм.

Ахалагша мастер нүхэр Емельяновай хүтэлбэрилдэг участогта ганса хан июль һара соо уралан нарижуулгын 12 дурадхалнууд нэбтэрүүлэгдэжэ, жэл соо 10 мянган түхэригэй алмалта үгэхэ болоо. Котелнуудай жэжэ частьнуудые суглуулан холбогшодой бригаданууд (бригадирнуудынь нүхэд Остроухов, Дондуков) халаан бүхэнэйнгөө нормонуудые 200 гаран процент дүүргэнэ.

Паровозуудые заһабарилгын ба бүтээлгын һүүлшын хүдэлмэриие бэелүүлдэг паровозо-хабсаралгын цехтэ хүдэлмэришэд абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Июлиин үнгэрэгшэ 20 үдэр соо һарынгаа даалгабариие дүүргэжэрхёод, түсэбһөө гадуур заһабарилха 4 паровозуудаа ойрын үдэрнүүдтэ бэлэн болгожо гаргахань.

Эндэ хүдэлмэрилэгшэдэй дунда табанжэлэй геройнууд—бригадирнууд Калашников, Протасов гэгшэдэй бригаданууд үйлэдбэриингөө бүтээсые халаан соо 350—420 процент хүрэтэр дээшэлүүлжэ шадаа.

Г. Караманов.

Алдуугаа дахяад дабтахагүйн түлөө

Гильбэрын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз Иволгын аймаг дотор эгээн томо ба адуу малаар баян колхозуудай нэгэн юм. Үнгэрэгшэ жэлдэ үбһэ тэжээл багаар бэлэдхэһэн шалтагаанһаа тус колхозойхид адуу малаа арай шамай үбэлжүүлээ һэн.

Нёдондонойнгоо алдуунуудые дахяад дабтахагүйн тулада энэ колхозой правлени ба партийна организаци (секретаринь нүхэр Гармаев) колхозойнгоо тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэридэ эртээнһээ, һайнаар бэлэдхэхэ ябадал хангажа шадаа. Үбһэ хуряалгын хүдэлмэридэ бэлэдхэхэ зуураа, партийна организаци болбол «ургаса хуряалгые ба хүдөө ажахын продуктнуудай бэлэдхэлые үнгэргэхэ тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолые үргэн нийтэ колхознигуудта ойлгуулха хүдэлмэри үргэнөөр ябуулһан, энэ хэмжээ ябуулгые үнгэргэлгэдэ бүхы эдэбхитэдые хабаадуулжа, лекци ба хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэһэн байха юм. Мүн ханын газетэнүүд ба «Дайшалхы хуудаһануудай» редакторнууд томилогдоһон, бригадануудта партгруппанууд эмхидхэгдэһэн байна.

Тиин, энэ колхозойхид үбһэ сабшалгын хүдэлмэриие аймаг дотороо эгээн түрүүн эхилээ һэн. Энэ хүдэлмэридэ 100 гаран колхознигууд эдэбхитэйгээр гараһан байгаа. Үбһэ хуряалгын түрүүшын үдэрһөө тэжээл бэлэдхэлгые богони болзор соо, һайн шанартайгаар үнгэргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөн колхознигуудай дунда үргэнөөр дэлгэрээ. Тэрэнэй ашаар үдэр үнгэрхэ бүри ажалайнгаа темпые үбһэшэд хурдадхажа эхилһэн байна.

Энэ колхозой машинистнууд нүхэр Трудневай уряае халуунаар дэмжэжэ, ажалайнгаа нормонуудые үлүүлэн дүүргэнэд. Залуу машинист-комсомолец Бабасан Доржиев хоёр халаанай морёор үдэр бүри 9—11 гектар эрхим шанартайгаар сабшана. Машинистнууд ба гар хажууршадай эршэтэ ажалай ашаар энэ колхоз мүнөө 400 шахуу гектар талмайгаа сабшаад байха юм.

Тэжээл бэлэдхэлгые эршэтэйгээр ябуулха зуураа, энэ колхозойхид таряа хуряалгада бэлэдхэлгые мартанагүй. Мүнөө Янгяажан гэжэ нютагта хушалтатай ток барижа ба Гоголевой системын механическа сушилкые заһабарилжа байна.

Л. Бондаренко.

ХУРЯАЛГАДА ҮХИБҮҮДЫЕ ОЛООРЫНЬ ХАБААДУУЛАЯ

ВКП(б)-гэй Центральна Комитет ба СССР-эй Министрнүүдэй Совет хадаа социалистическэ хүдөө ажахые бүри хүгжөөн бадаруулха гэһэн угаа ехэ политическэ удха шанартай зорилгонуудые партийна, советскэ органуудай ба хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй урда табиһан байна. Мүн колхозууд эгээл богонихон болзор соо нийтын малнуудай үбһэ тэжээлые бэлэдхэхэ, таряанай ургасын хойноһоо харуулалга эмхидхэхэ, саг болзорынь ба гээлтэгүйгөөр бүхы ургасые хуряажа абаад, гүрэндөө хүдөө ажахын продуктнуудые тушааха түсэбөө түргээр дүүргэхэ болоод МТС-тэй тоосоогоо гүйсэдхэхэ ёһотой гэжэ тус зорилгонууд соо заагдана.

Парти ба правительствын эдэ зорилгонуудые манай республикын партийна, советскэ органууд, колхознигууд, МТС-эй ба совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр угтаһан байна. Тиихэтэйнь хамта арадай гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд, багшанар, комсомолецууд, пионернууд, һургуулиин һурагшад, хүүгэдэй гэрнүүдэй хүмүүжүүлэгшэд ба хүмүүжүүлэгдэгшэд республикынгаа колхозуудта бага бэшэ туһа хүргэнэ. Тэдэнэр таряанай буртаг үбһэ түүлгэдэ, хүдөө ажахын хорото амитадтай тэмсэлгэдэ, малай үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ, залуу малнуудые харууһалгада, огородой хүдэлмэридэ болоод шэнэ ургасые хуряалгын бэлэдхэлгэдэ эршэмтэйгээр хүдэлмэрилнэ.

Эдэ шухала хүдэлмэринүүдтэ Бичурын, Мухаршэбэрэй, Тарбагатайн ба бусад аймагуудай һургуулинуудай һурагшад илангаяа эдэбхитэйгээр, оролдосотойгоор хабаадалсана. Тус аймагуудай һургуулинуудай олонхи һурагшад колхознигуудай дүтын туһалагшад болонхой. Жэшээлбэл, Бичурын дунда һургуулиин 136 һурагшад 4 колхозуудай таряалангай буртаг үбһые гүйсэд түүһэн байна. Кударын аймагай Шараголой долоон жэлэй ба Үльзытын эхин һургуулинуудай һурагшад 50 гаран гектар таряалангай буртаг үбһэ түүгээ. Тарбагатайн аймагай Ехэ-Куналейн, Бичурын аймагай Окино-Ключевскойн долоон жэлэй һургуулинуудай һурагшад сахарна свёклые оролдосотойгоор харууһалан ургуулна.

Хүдөө ажахын шухала кампани болохо үбһэ хуряалгада һурагшад ехэ эдэбхитэйгээр ажаллана. Үбһэ сабшалгада ба сомолгодо, силос даралгада, малай набшаһата тэжээл бэлэдхэлгэдэ хэдэн мянгаад һурагшад хүдэлмэрилнэ. Хэжэнгын аймагта 578 һурагшад — үбһэ хуряалгада, 113 һурагшад — набшаһата тэжээл бэлэдхэлгэдэ хабаадалсаха зуураа ажалай үндэр бүтээсые туйлана. Мүн Яруунын аймагта 780 һурагшад энэ шухала хүдэлмэридэ ажаллана. Тэндэхи Сосново-Озерскын дунда, Үльдиргын ба Комсомольско долоон жэлэй һургуулинуудай һурагшад илангаяа шударгыгаар хүдэлмэрилнэ.

Закаменай аймагай һургуулинуудай 530 гаран һурагшад Михайловскиин сомоной Сталинай нэрэмжэтэ, Үлэгшэнэй сомоной «Первое Мая», Хамнейска сомоной Калининай нэрэмжэтэ, Санагын сомоной «Коминтерн» колхозуудта үбһэ хуряалгадань ехэхэнээр туһалжа байна. Мүн Тарбагатайн, Ахын, Байкало-Кударын, Кабанскын, Баргажанай, Хориин ба бусад аймагуудай һургуулинуудай һурагшад үбһэ хуряалгын, малай набшаһата тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Арадай гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд, һургуулинуудай хүтэлбэрилэгшэд, багшанар, хүүгэдэй гэрнүүдэй хүтэлбэрилэгшэд ба хүмүүжүүлэгшэд хадаа һурагшадай эдэ һайшаалтай үүсхэлые халуунаар дэмжэн абажа, тэдэниие бүри урмашуулан колхозуудай үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ хэрэгтэ үргэнөөр хабаадуулха ёһотой. 5—10 классуудай һурагшадые, хүүгэдэй байшангуудай хүмүүжүүлэгдэгшэдые энэ хүдэлмэридэ олоор хабаадуулжа, багшанар ба хүмүүжүүлэгшэд тэдэнэй хүдэлмэриие хүтэлбэрилхэ уялгатай гээшэ. Мүн тэдэнэр колхознигуудай дунда агитационно-нийтын хүдэлмэри үргэнөөр дэлгэрүүлхэ ёһотой.

Городой һургуулинуудай ба пионерскэ лагерьнуудай хүтэлбэрилэгшэд үбһэ ба таряа хуряалгын үедэ воскресннигүүдые эмхидхэжэ, город ба пионерскэ лагерьта дүтэ байһан колхозуудта туһа хүргэхэ хэрэгтэй.

Колхозуудай бригадануудаар, полевой стануудаар ханын газетэ, «Дайшалхы хуудаһа» гаргаха, тэндэ газетэ, журнал болоод номуудые саг соонь абаашахаһаа гадна, шанга уншалга эмхидхэхэ, элдэб һонин темэнүүдээр хөөрэлдөөнүүдые, элидхэлнүүдые хэхэ ба лекци уншаха гэһэн хүндэтэй уялганууд багшанарай ба ахалагша классуудай һурагшадай урда табигдана. Мүн һурагшадай ба хүүгэдэй гэрнүүдэй хүмүүжүүлэгдэгшэдэй уранһайханай самодеятельностиин кружогуудай зүжэг наада табилгые полевой станууд дээгүүр эмхидхэлгэ тон шухала байна.

Манай республикын һургуулинуудай хэдэн мянгаад һурагшад ба багшанар үбһэ ба таряа хуряалгын хүдэлмэринүүдтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, ажалай үндэр бүтээсые туйлахань лабтай. Тиигэжэ тэдэнэр колхозуудай нийтынгээ ашаг шэмэтэ малда бүхэли үбэлдөө бардамаар хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ, богонихон болзор соо шанар һайнгайгаар таряагаа хуряажа абаха хэрэгтэнь туйлай ехэ туһа хүргэжэ шадаха байна.

Г. Цыганков,
БМАССР-эй гэгээрэлэй Министр.

Артелиин гэшүүдэй амжалта иимэ

Иркутска область ба манай Бурят-Монголой республикын хилые зураглажа гараһан, үндэр уулануудһаа бууһан, түргэн урасхаалтай «Снежная» гэжэ голой эрье дээрэ олзобориин артелиин гэшүүдэй тосхон-һуури харагдана. Энэ артель хадаа хажуугаараа урдаһан голой нэрээр «Снежная» гэжэ нэрлэгдэһэн юм.

Байгал далай шадарай хада уулын баялигууд тоо томшогүй олон. Тэрэ баялигуудые ашаглахын түлөө тэмсэжэ тус артелиин гэшүүд амжалтатай ажалаараа суурхажа байдаг болонхой.

1950 ондо олзоборилгын энэ артель нютагайнгаа баялигһаа шэнэ зүйлэй продукци үйлэдбэрилэн гаргадаг болоо. Жодоо модон эндэ тон элбэг юм. Тиин, энэ модоной набшаһа мүшэр пэрэжэ жодоогой тоһо үйлэдбэрилжэ эхилээ һэн. Энэ тоһые лабораторна шалгалтада оруулаад байхада, советскэ медицинын эм болбосоруулгада тон ехэ хэрэгтэй ба шухала зүйл гэжэ элирүүлэгдэһэн байна.

БМАССР-эй «Лесхимсоюз» жодоогой тоһо үйлэдбэрилгые «Снежная» гэжэ олзоборилгын артелиин коллективтэ даалгаһан юм. Тэрэ артелиин гэшүүд жодоогой тоһо болбосоруулгын бүхы процессүүдые шудалжа, энэ оной түрүүшын хахад жэл соо 1200 килограмм тоһо гаргаһан ба тэрээнэй лабораторна шалгалтада эльгээжэ, һайн сэгнэлтэ абаһан байгаа. Жодоогой тоһоной нэгэ тоннонь 22380 түхэригтэ сэгнэгдэнэ.

Даалгагдаһан ажалдаа урагшатайгаар ябадаг, ажалай бүтээсые саг үргэлжэ дээшэлүүлхын түлөө тэмсэдэг хүнүүд энэ артельдэ олон. Тамара Пешкова, Иван Рушаков, Илья Данилов, Галина Цыганкова гэгшэд үнгэрһэн хахад жэл соо стахановска ажалаараа шалгаржа гараа.

Эб найрамдалые уряалһан Стокгольмско Уряа доро гараа табиха зуураа, тус артелиин бүхы гэшүүд продукци гаргалгынгаа жэлэй түсэбые Агууехэ Октябрьска революциин һайндэр хүрэтэр үлүүлэн дүүргэхэбди гэһэн уялга абаба.

К. Григорьев.

Цыден-Жап ЖИМБИЕВ

БАЯН НУГА*)

(ПОЭМЭ)

Тэндэ хүдөө ажахын
Техникумдэ байхадань
Тэрэ һомон сэдьхэлынь
Дулмын досоо түрөө һэн.
«Колхоз бүхэн хододоо
Хорёод—гушаад гектар дээр
Үлүү баян ургаса
Ургуулжа шададаг,
Харин юундэ тэдэнэй
Хамаг бүхы полидонь
Адли жиирэй таряалан
Алтаржа яданаб?
Һургуулияал дүүргэжэ,
Һөөргөө хүдөө гараһууб:
Эхин алхам үүргэеэ
Энээн тээшэ хандуулхаб.
Байгаа түрэл колхозоо
Баян—Нуга болгохоб»
Гэһэн хүсэл мүнөөшье
Гархануудынь адхуулна.
Үреэ морин хашалгүй
Ульгам жороо табинхай.
Үбгэжөөлнай хашаргүй
Үгэ дэлгээд зохинхой:
«Ударник зон өөһэндөө
«Победые» абанхай.
Бригадирнууд телефонтой
Болоо. Дахин һайрхахам:
Үдэр бүри радиогоор
Улан-Удэ, Москвагаа
Айл бүхэмнай анжарна.
Айлдалгыень дуулана.
Залин мэтэ толонтой
Зайта галай лампанууд
Гэртэ газаа һүниндөө
Гэрэл сасан носонод».
Үгэ хүүрынь баталан,
Үнэн гэжэ хэлэһэндэл,
Олон галнууд соробхин
Улалзаба—энэ хадаа —
Жэлһээ жэлдэ аймагтаа
Жэшээ болон ябадаг,
Зуугаад гаран үрхэтэй
«Социализм» колхоз лэ.
Үргэн Бада нютагай
Үнэн эзэн болоһон,
Үнгэ һайхан таряагаар
Үлгэн талынь бүрхөөһэн,
Хэдэн олон фермэтэй,
Хоёр мянгаад үхэртэй,
Хорой дүүрэн адуутай
Хотон зонууд һуудаг даа.

4.

Табхар жаахан зэмьеэндэ
Таатай ээтэй, сулахан.
Гунгарбаагайнь орондо
Грамотанууд буландань.
Хара бараан буухаһаань
Ханда абгай үбгэеэ
Хирэ болоод лэ бодон
Газаа гаран хүлеэгээ.
«Зүнэг түлгэ юм аад лэ
Замаа алдаа гээшэ гү?
Найган унаа модондо
Наншуулшаба бэшэ гү?
Хүнэйл тухай үрэтэй
Хүгшэд һуугаа бэлэйбди,
Баруун ехэ байлдаанһаа
Бусаа үгы муутайл даа»
Буса юрын һаналаар
Бэеэ зобоон тамалан,
Пеэшэн багтаа һамааран
Байтарнь, гэнтэ газааһаань,
Дахуул нэхүүл гараһан,
Дубов багша ороно.
«Түлеэшэнтнай тэхэреэ,
Дулматнай ерээл»,—гэнэ.
Хүгшэн эжы баяртай,
Хүл хүнгэн, тухашарба.
Хоншуу аарсан ууралтай,
Хүнгөөр үүдэн нээгдэбэ.
«Баһаш ехээр һанаабди,
Басагамни, шамайгаа.
Булсуу сагаан шарайшни
Бүри адляар һажаагаал...»
Энеэдэтэй һуун байбад.
Эмхитэйхэн сайлабад.
Жэнхэн мойһон нюдэтэй,
Жэмыд гэһэн уралтай,
Хүүхэй торгон үһэеэ
Хойшонь һэжэн хаялба.
Хажуу дээдэ шүдэниинь
Харюусахадань алтарба.
Бахарданги үгыень
Багша дуугай анхарна.
Балгагдаагүй аяганъ
Баруун гар соонь хүрэнэ.
Аяр томо бэетэй
Анхан солдат түхэлтэй
Антон Маркеловичнай
Алдаршаһан парторг юм.
Энэ хүнэй гэртэхин
Ээби шэрүүн Сибирьтэм
Үнгэрэгшэ зуун жэлэй
Һүүлэй үеэр ерэлэй.
Уужам Нева мүрэнэй
Оюун эрье шадарһаа
Уйтай һүни гүрэнэй
Сүлэлгэдэ гараа һэн.
Тэды олон жэлнүүд соо
Тэрэ ород айлайхин
Бадынхидтай эжэлшэн
Байрын зонууд болоо юм...
Дурсан һууһан Дулматай
Дубов багша, парторгын
Удаан саг соо хөөрэлдөөд,
Урмашуулаад бусахадань,
Хүгшөөдэймнай хоймортоо,
Хүбүүнэйнгээ орон дээр
Хэбтэрииень заһаа һэн,
«Хөөрхэйм, амара» гээ һэн.

5.

Мундуу үбгэн — үбэлнай
Морилһоноо мэдүүлээд,
Найман хоног үргэлжэ,
Намхангүйгөөр зандараад,
Һүүлшын эдэ сагуудта
Һүрхэй тэгшээр хубилба.
Артелиимнай зонуудта
Амар заяа үзүүлбэ.
Номин хүхэ тэнгэртэ
Малгайн шэнээн үүлэнгүй.
Нарһан тужын энгэртэ
Наран туяа һайланхай.
Утаа уняар сэб сэхэ
Өөдөө һунан дэгдэнэ.
Үүдэ үрхын хаб гэхэ
Онсо элеэр зэдэлнэ,
Гэрэлтэйхэн кузнецын
Гэр соо сууряа татана.
Тус-нюс, тас-няс, душыень
Түймэр-ошон далдална:
Танил манай үбгэмнай
Түргэн дүйтэй дархан лэ.
Хүдэлхыень алдангүй
Харан байһайб гэхээр лэ.
Хүүхэн бүриин шэхэндэнь
Хэмэл һыхэ ялардаг,
Хүлэг лэ һаань туруундань
Хүлэр таха табардаг.
Плуг бүхэнэй лемэгынь
Булуу хурсаар матардаг,
«Хэнэй хэһэн юумэб»—гээд
Хэнһээшье һаань һурагты.
«Дагбын баабайн бэеэ даа»—
Таагаад зомнай хэлсэхэл:
«Тракторые урзанда
Заһашхёо юм» гэлсэхэл.
Энэ сагта Дулматай
Эмгэн эхэнь сайлана.
Атаархамаар һонинтой
Хөөрэлгыень шагнана.
Хонгор уужам сэдьхэлтэй,
Халдастайхан дүүхэмнай.
Хоёр тэнюун хүгшэдэй
Хамаг золынь болонхой.
Ерэһэн сагһаа хойшо
Эреэн дайдаар тэнэжэ,
Эбэр хүсыень һайса
Элдэб аргаар шэнжэжэ,
Һайнаар халан ороо һаа,
Һанаашаяа абахаб гэн
Захын яяр газарһаа
Захалхаяа бэхеэ һэн.
Намдуу шухаг үгыень
Ханда абгай батадхан,
Налгай жүдхүү зангыень
Нааршаан, таашаан һуухадаа,
Ямар хурдан ухаатай,
Яагаа шуран далитай,
Яаһан барас зоригтон
Болоо гээшэб мүнөө зон
Үрдань тэндэ зайһанхайн
Үхэр буруу адуулан,
Өөдэ нара үзэнгүй,
Үнгэршэһэн юм наһам.
Хатайр тэрэ майлада
Хоолтой юумэ ургаагүйл.
Хэзээ һайнаар бү мэдэ...
Хүгшэн эжы ойлгоогүйл.
Уданшьегүй басаган
Үбгэн хүгшэн хоёртоо
Түлеэ залһынь асаран,
Түбхинүүлэн, бэлдэшхёод,
Зайдан Майла хаанаб гэн
Санаар гүйлгэн зорибо.
Саһан дээгүүр нариихан
Сараа үлэн зурыба.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха)

*) Vргэлжэлэл, Эхиниинь июлиин 23-ай номерто.

СПОРТ

РСФСР-эй кубок абалгын мүрысөөн

Июлиин 26-да Улан-Удын «Динамо» стадион дээрэ футболоор РСФСР-эй кубок абалгын матч болобо. Наадалганда Улан-Удын «Динамын» команда Иркутск городой «ВВС» командын футболистнартай наадаа.

Динамынхид түрүүшээр добтолжо ороод наадалгын 13-дахи минутада тоо нээгээ.

Удаа тээнь айлшад үүсхэл гартаа абажа, динамынхидай ворота уруу добтолжо ороһон байна. Тиигээд түрүүшын хахадай һүүл багта иркугайхид динамынхидай ворота худар нэгэ дахин бүмбэгэ оруулаад, тоогоо тэгшэдхэһэн байха юм.

Амарһанайнгаа һүүлээр, наадалгын хоёрдохи хахадта уланудынхид хоёрдохи бүмбэгэеэ айлшадайнгаа воротада оруулаа. Хоёрдохи таймын хахад багта иркугайхид дахин добтолжо, улан-удынхидай воротада удаа дараа бүмбэгэ гурба дахин оруулһан байна.

Хоёр городой футболистнуудай матч иркугайхидай командын илалтаар — 5:2 тоотойгоор дүүрэбэ.

Уласхоорондын шэнжэлэл

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ТҮЛӨӨ ТЭМСЭЛШЭДЭЙ ЗЭРГЭНҮҮД УЛАМ УРГАЖА БА БЭХИЖЭЖЭ БАЙНА

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй Стокгольмско Уряада гар табиха кампаниин эхилһэнһээ хойшо үнгэрһэн һаранууд хадаа эб найрамдал хамгаалха хүдэлөөн дэлхэйн бүмбэрсэг дээрэ али тухай үргэнөөр дэлгэрһые харуулаа. Сүлөөдэ дуратай корейскэ арадта эсэргүү американска зэбсэгтэ интервенци хадаа эб найрамдал хамгаалха хүдэлөөнэй шэнэ дэбжэлтэ үүсхээ. Американска агрессорнуудэй зүгһөө Корейдэ хэжэ байгаа гэмтэ муухай ябуулгануудта арадуудай дураа гуталгын долгин бүхы оронууд дотор үдэрһөө үдэртэ үргэдэн дэлгэржэ байна.

«Стокгольмско Уряада гар табилгые эршэдхэхэ» гэһэн Саг үргэлжын комитедэй секретариадай Уряада харюу болгон, элдэб оронуудай эб найрамдалай тала баригшадай национальна комитедүүд хүн зоной дунда олониитынойлгууламжын хүдэлмэри улам үргэнөөр дэлгэрүүлээ. Энэнэй ашаар, Стокгольмско Уряада хэдэн миллион хүнүүд нэмэжэ гар табиһан байха юм. Тус Уряада гар табиһан хүнүүдэй тоонь мүнөө үедэ 250 миллион болоод, таһалгаряагүй нэмэжэ үргэлжэлһөөр.

Эб найрамдалай тала баригшадай хүдэлөөнэй амжалтанууд хадаа дайнай ба реакциин лагериие галзууруулна. Маршаллизованно оронуудай зонхилхы нюурнууд Вашингтоной заабаряар аашалан, эб найрамдалай түлөө тэмсэлшэд тушаа мүрдэлгэ ба хэһээлгээ улам шангадхажа байна. Гэбэшье, дай үүдхэгшэдэй амыень татаха гэһэн эб найрамдалай тала баригшадай дура зориг ба шиидэбэриие тэдэнэр бууруулжа шадахагүй. Стокгольмско Уряада Франци дотор 12 миллион хүн, Итали дотор—10 үлүүтэй миллион хүн гар табиба. Эб найрамдалай тала баригшадые илангаяа хэрзэгы шэрүүнээр мүрдэн хашадаг США дотор 1 миллион үлүүтэй хүн гар табяа. Американска зонхилхы нюурнуудай зүгһөө Корейдэ дай үүдхэһэнһээнь хойшо США-гэй ажалшад Стокгольмско Уряада илангаяа эдэбхитэйгээр гар табижа эхилһэн байна.

Атомна зэбсэг хориможолхын түлөө гар табилга Хитадай арадай республика дотор ехэ дэбжэлтэтэйгээр ябуулагдана. Эб найрамдал хамгаалха Хитадай комитедэй мэдээнүүдэй ёһоор Стокгольмско Уряада 44 миллион шахуу хүн гар табинхай.

Агуухэ Советскэ Союз эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй авангардда ябажа байна. Стокгольмско Уряада нэгэн һаналаар гар табижа, Советскэ Союзай арадууд эб найрамдалай хэрэг аршалан хамгаалха, дай үүдхэгшэдэй агрессивнэ түсэбүүдые таһалдуулха гэһэн хэлбэришэгүй дура зоригоо үшөө дахин элирхэйлэн харуулжа байна.

КОНГРЕССТЭ ТРУМЭНАЙ ЭЛЬГЭЭҺЭН ПОСЛАНИ

Корейскэ асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхэ тухай индийскэ премьер-министр Неру гэгшын дурадхалые буруушаан, США-гэй правительствын хүтэлбэрилэгшэд эб найрамдалай дайсад мүн байһанаа бүхы дэлхэйдэ бүримүһэн элишэлээ. Тэрээнһээ гадна, американска империалистнууд хадаа Корейдэхи өөрынгөө агрессие дайнай галзууралга бүри ехээр һүжэрөөхэ шалтаг болгон, яаралтайгаар зэбсэглэхэ ябадал түргэдхэхэ шалтаг болгон ашаглахые һэдэжэ байна. Американска конгрессто Трумэнай эльгээһэн һүүлэй посланинь энээн тухайда эли тодоор гэршэлнэ.

Трумэн хадаа Корейдэхи американска агрессиин хэмжээе үргэдхэхэ гэжэ послани соогоо эриһэн байна. Тэрэшэлэн сэрэгэй зорилгонуудта 10 миллиард доллар нэмэжэ һомолхыень, национальна гвардиин заримые татаха ба резервистнүүдые сэрэгэй албанда дуудахыень оборонын Министерстводэ зүбшөөхые конгрессто дурадхаһан байха юм.

Трумэнай послани юу харуулнаб гэхэдэ, США-гэй правительство болбол Филиппинэдэ, Индо-Хитадта ба Тайванда (Формозодо) сэрэгэй хэдэ хэдэн хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхэ һанаашалгатай. Мүн Европодохи ба американска континент дээрэхи сэрэгэй түхеэрэлгэнүүдые шангадхаха эрилтэ табина.

Ю. Борисов.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин мэдээсэл

ПХЕНЬЯН, июлиин 25. (ТАСС). Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай-армиин Главна командовани июлиин 25-най үглөөгүүр иигэжэ мэдээсэбэ:

Бүхы фронтнууд дээрэ Арадай армиин частьнууд дабшалтаяа үргэлжэлүүлбэ.

Поынь (Хоон) шэглэн дабшаха үедөө, Арадай армиин частьнууд уезднэ, волостной олон центрнүүдые ба деревнинүүдые сүлөөлһэн, мүн июлиин 23-да Поынь (Хоон) городые бүрин сүлөөлһэн байна.

Поыниие сүлөөлхэ байлдаанuудта Арадай армиин частьнууд хүнүүдые плендэ абаһан ба трофейнүүдые эзэлһэн байха юм.

ПХЕНЬЯН, июлиин 25. (ТАСС). Пхеньянска радиогой дамжуулһанай ёһоор, Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөө үдэшэлэн мэдээ толилбо, тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

Бүхы фронтнууд дээрэ Арадай армиин частьнууд дабшалтаяа үргэлжэлүүлбэ.

Йончжу (Эйсю) шэглэн дабшажа ябаа Арадай армиин частьнууд американска сэрэгүүдэй эсэргүүсэлгые даража, июлиин 24-дэ Йончжуе сүлөөлбэ. Трофейнүүд абтаа.

* * *

ПХЕНЬЯН, июлиин 26. (ТАСС). Арадай армиин частьнууд дабшалтаяа үргэлжэлүүлнэ гэжэ Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин мүнөө үглөөнэй мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

Дайсанай ара талада байлдажа байгаа партизанска отрядуудай дайшалхы ажал-ябуулгань тус мэдээсэл соо тэмдэглэгдэнэ. Хойто ба Урда Кенсан провинцинуудай территори дээрэ партизанска отрядууд илангаяа эдэбхитэйгээр байлдажа байна.

ПХЕНЬЯН, июлиин 26. (ТАСС). Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөө үдэшэ иигэжэ мэдээсэбэ:

Арадай армиин частьнууд дабшалтаяа үргэлжэлүүлжэ, уезднэ, волостной хэдэн центрнүүдые, тэрэшэлэн деревнинүүдые сүлөөлбэ.

Арадай армиин частьнуудай дабшалтые дэмжэн, партизанууд эдэбхитэйгээр байлдана. Хойто Кенсан провинциин территори дээрэ байлдажа байгаа партизанска отрядууд дайсанай тылдэ түмэр замай хүүргэнүүдые ба харгынуудые эбдэнэ, дайсаниие горьтойгоор сохино.

Корейдэхи дайнай ябуулганууд тухай

НЬЮ-ЙОРК, июлиин 25. (ТАСС). Токиоһоо абтаһан мэдээсэлнүүдэй ёһоор, Корейскэ Арадай арми Иондонһоо (Эйдо) американска сэрэгүүдые сохижо гаргаһан ба тэдэниие сухарюулһан байна.

Американска сэрэгүүдэй түрүү лининүүд дээрэ ябаа Ассошиэйтед Пресс агентствын корреспондентын мэдээсэл соо, Тэчжоной (Тайден) зүүн хойно боложо байгаа байлдаануудай районһоо корейскэ бүхы гражданска нюурнуудые гаргаха тухай захиралта үгтөө гэжэ хэлэгдэнэ. Эдэ районуудта гражданска хубсаһа үмдөөд үзэгдэһэн хүн бүхэн дороо буудагдан алагдаха байна гэжэ захиралта соонь хэлэгдэнэ.

Юнайтед Пресс агентствын токийско корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, американска 8-дахи армиин штаб хадаа «командованиин шиидхэбэринүүдые гү, дайнай поли дээрэ союзна сэрэгүүдэй солдадуудай зан аашые шүүмжэлжэ болохогүй» гэжэ Корейдэхи корреспондентнүүдтэ хуулита ёһоор мэдүүлбэ. «Дайсанда туһалжа болохо мэдээсэлнүүдые хэһэн» корреспондентнүүд тушаа хэмжээнүүд абтаха байна.

ЛОНДОН, июлиин 25. (ТАСС). Корейдэхи Макартурай полевой штабай дэргэдэ байгаа Рейтер агентствын корреспондент хадаа Кореяын баруун урда талын тэгшэ газарнуудаар флангово тойрон гаралгые хэжэ байгаа хойто корейскэ сэрэгүүд июлиин 25-да американска оборонын главна райондо ехэ аюул ушаруулба гэжэ мэдээсэнэ. Хойто корейскэ сэрэгүүд Намвонь (Нанген), Мокпхо (Моппо), Хэнам (Кайнан) гэжэ томо городуудые хойно хойноһоонь эзэлбэ.

Американска командованиин түлөөлэгшэ Хэнамай гээгдэһэниие мэдэрээ.

БАРУУН ГЕРМАНИДА СЭРЭГЭЙ МАНЕВРНҮҮД БОЛОНО

БЕРЛИН, июлиин 26. (ТАСС). Баруун германска ДПА агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, английска, норвежскэ ба датска эзэмдэлгын сэрэгүүдэй ехэ маневрнүүд Люнебургын райондо үсэгэлдэр эхилбэ. Хойто-атлантическа пактда хабаадагша оронуудай олон гоото дээдэ офицернүүд тус маневрнүүд дээрэ хинагшад болон байлсана.

США-гэй, Англиин, Франциин, Даниин, Норвегиин ба Бельгиин сэрэгүүдэй намар сагай ехэ маневрнүүд сентябрь һарада Зенне райондо болохоор хараалагдана гэжэ агентство заана.

ИРАН КОРЕЯ РУУ СЭРЭГҮҮДЫЕ ЭЛЬГЭЭХЭҺЭЭ АРСАБА

ТЕГЕРАН, июлиин 26. (ТАСС). Лейк-Саксессһаа (ООН-эй штаб-квартира) «Кейхан» газетын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, Корея руу иранска сэрэгүүдые эльгээхэ тухай ООН-эй генеральна секретарь Трюгве Лиин гүйлтые Иран хангажа шадахагүй байна гэжэ иранска правительство мэдээсэбэ.

Хитадай Гүрэнэй Захиргаанай Соведэй Премьер Чжоу Энь-Лай ба Арадай Верховно сүүдэй главна судья Шэнь Чунь-Жу гэгшэдэй директивэ

ПЕКИН, июлиин 24. (ТАСС). «Женьминьжибао» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, үсэгэлдэр, Хитадай Гүрэнэй Захиргаанай Соведэй премьер Чжоу Энь-Лай ба Арадай Верховно сүүдэй главна судья Шэнь Чунь-Жу хадаа контрреволюционно ажал ябуулгые дараха тухай директивэ гаргаба. Арадай центральна правительственна Соведэй түрүүлэгшэ тус директивые баталаа.

Директивэ соонь иигэжэ хэлэгдэнэ: гартаа буу барижа, гүримда эсэргүү тэмсэһэн бандитска бүхы бүлэгүүд эридээр дарагдаха ба үндэһөөрөө үгы болгогдохо, тэдэ бүлэгүүдые толгойлогшод ба хүндэ гэмтэ хэрэгүүдые хэһэн нюурнууд хуулиин ёһоор саазалан алагдаха ёһотой.

Контрреволюционно зорилгонуудаар хүнүүдые алаһан, тэрэ тоодо гүрэнэй алба хаагшадые алаһан, промышленна предприятинууд, шахтнууд, складууд, харгы замууд ба ниитын бусад үмсэ зөөриие һандарган эбдэһэн, арадай зөөриие хулгайлһан, гүрэнэй нюуса документнүүдые хулгайлһан нюурнууд, тэрэшэлэн арадай правительствода эсэргүү ажал-ябуулга хэхыень гээгдэнги этэгээдүүдые тухиран хүхеэһэн нюурнууд хуулиин ёһоор арестовалагдаха ба саазалан алагдаха гү, али удаан болзороор түрмэдэ хаагдаха ёһотой.

Заһархагүй хорото тусхай агентнүүд ба мэргэжэлтэ бандидууд хуулиин ёһоор саазалан алагдаха гү, али удаан болзороор түрмэдэ хаагдаха ёһотой.

Дээрэ дурсагдаһан категоринуудай контрреволюционно этэгээдүүдые нюун далдалжа гү, али тэдээндэ туһалжа байһан нюурнууд хуулиин ёһоор удаан болзороор түрмэдэ хаагдаха гү, али саазалан алагдаха ёһотой.

Болгариин хүн зоной 83 процентнь Стокгольмс[ко] Уряа доро гар табяа

СОФИЯ, июлиин 25. (ТА[СС]). Июлиин 24 хүрэтэр Болга[риин] хүн зоной 83 процентнь С[ток]гольмско Уряа доро гар т[абяа] гэжэ Болгарска телеграфна аг[ент]ство дамжуулна.

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ТҮЛӨ[Ө] АНГЛИЙСКА АРАДАЙ ТЭМ[СЭЛ]

ЛОНДОН, июлиин 24 (ТА[СС]). Июнь ба июль һаранууда түр[гэн] дотор 1 миллион гаран англи[йча]нинууд эб найрамдалай [...] цидэ гар табиба. Эб найрам[далай] хамгаалгын 100 гаран комитед байгуулагдаа.

ООН-эй ГЭШҮҮД АМЕРИКАНСКА АГРЕССОРНҮҮДТЭ СЭРЭГ[ЭЙ] ТУҺАЛАМЖА ҮЗҮҮЛХЭ ДУРАГҮЙ

Американска интервентнүү[дтэ] туһалхын тула сэрэгүүдые эль[гээ]хэ гэһэн уряалтайгаар ООН[-эй] гэшүүдтэ хандажа, Корейд[э] американска агрессие дэмж[ээ] гэһэн Трюгве Лиин һэдэлгэн[ы]дынь тон амжалтагүй байна.

«Нью-Йорк Таймс» газетын [мэ]дээсэһэнэй ёһоор, мүнөө хүр[тэр] ООН-эй нэгэшье гэшүүн сэ[рэг] гаргажа үгэхые дурадхаагүй [...] ООН-эй түлөөлэгшэд мэдэ[...] Абтаһан мэдээнүүдэй ёһоор, [Ар]гентина, Египет, Дани ба Голл[ан]ди хадаа Трюгве Лиин уряа[л] сэхэ буруушаагаа гэжэ корр[ес]пондент бэшэнэ.

ИНДИИН КОМПАРТИИН ЦК-гэй КОММЮНИКЕ

Индиин коммунистическэ п[ар]тиин Центральна Комитедэй ко[м]мюнике толилогдобо, тэр[ээн] соонь, индийскэ коммунистиче[скэ] парти хадаа өөрынгөө политик[ые] хубилгажа, ороной «национал[ьна] сүлөөрэлгые» бэелүүлхын т[ула] аграрна реформонуудай түлөө [...] дэлөөе хүгжөөхэ байна гэжэ [хэ]лэгдэнэ. «Шэнэ политика ха[даа] Хитадтахи национально-сүлөөр[эл]гын хүдэлөөнэй дүй дүршэл дэ[...] үндэһэлэгдэхэ байна. Хитад ба Зүүн-Урда Азиин орон[уу]дай ябаа зам хадаа манай а[ра]дай урда тээхи гансахан зүб з[ам] мүн».

УРДА КОРЕЯЫН СҮЛӨӨЛЭГДЭҺЭН РАЙОНУУДТА АГРАРНА РЕФОРМО ХЭХЭ БЭЛЭДХЭ[Л]

ПХЕНЬЯН, июлиин 24. (ТАС[С]). Корейскэ арадай-демократичес[кэ] республикын Арадай Верхов[но] суглаанай президиумэй Указ[та] зохилдуулан, аграрна реформо [хэ]хэ бэлэдхэл Урда Кореяын [сү]лөөлэгдэһэн районуудта үргэн[өөр] дэлгэрбэ. Газар бүридхэн бэш[эх] ба газар абаха хүнүүдэй спис[ок]гүүдые хэхэ хүдэлмэри олох[он] районуудта дүүргэгдээ. Аграр[на] реформо хэхэ комиссинууд х[аа]ханагүй байгуулагдажа байна.

—◆—

Тобшо мэдээсэлнүү[д]

★ Эб найрамдалай тала [ба]ригшадай бүхэанглийска конф[е]ренци Лондондо болобо. Тэрэни[ие] эб найрамдал хамгаалгын англи[й]ска комитет эмхидхэбэ. Конф[е]ренци хадаа эб найрамдалай түл[өө] тэмсэлдэ бүхы хүсэнүүдээ үгэх[ы]ень английска арадые уряалба.

★ «Юманите» газетын мэдэ[эсэ]һэнэй ёһоор, июлиин 19-дэ фр[ан]цузска полици хадаа Франци[дэ] һуудаг греческэ 20 демокрадууд[ые] арестовалба.

★ Японидо Токудые ба Япони[н] коммунистическэ партиин бус[ад] 8 хүтэлбэрилэгшэдые бэдэржэ [үр]гэлжэлһөөр байна. Бэдэрэлгэ хэх[ын] тула Токиодо полицейскэ тус[хай] 9 отрядууд байгуулагдаа.

Харюусалгатай редакторай орлогшо Ц. Б. БУДАЕ[В]

РЕДАКЦИИН АДРЕС: Улан-Удэ ул. Ленина 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ Унэн). ТЕЛЕФОНУУД: отв редактора—23; АТС—1.80, зам. отв. редактора—7-85; отв. секретаря 3.23; отделов партийной и комсомольской жизни культуры и быта—4.52; пропаганды и агитации—7.85; сельского хозяйства промышленности и транспорта—6-84; переводов—3.23; писем трудящихся и информации—6.84 (2 зв.): об'явлений 2.64 (2 зв.); Для междугородных переговоров—18.

Н—02351. Типография Управления полиграфии, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000.